

Koulukino ry:n

OPETTAJIEN ELOKUVAKASVATUSKYSSELY

RAPORTTI

2009

K O U L U K I N O
S K O L B I O

Sisällysluettelo

Johdanto ELOKUVA KUULUU KOULUUN JA OPETUKSEEN	3
TAUSTATIEDOT	4
ELOKUVA OPETUKSESSA.....	7
NÄKEMYKSIÄ ELOKUVAKASVATUKSESTA.....	8
ELOKUVIEN KATSELU	12
ELOKUVIEN ESITYSLUVAT KOULUSSA.....	19
ELOKUVIEN KÄSITTELY.....	21
ELOKUVAKASVATUKSEN OPPIMATERIAALIT	22
TUKEA KOULUJEN ELOKUVAKASVATUKSEEN 1/2	30
TUKEA KOULUJEN ELOKUVAKASVATUKSEEN 2/2	32
OPETTAJIEN KOMMENTTEJA ELOKUVAKASVATUKSESTA 1/2.....	34
OPETTAJIEN KOMMENTTEJA ELOKUVAKASVATUKSESTA 2/2.....	37
LOPUKSI	38
Liitteet.....	40

Johdanto

ELOKUVA KUULUU KOULUUN JA OPETUKSEEN

Koulukino ry:n elokuvakasvatuskyselyn tarkoituksena oli selvittää opettajien ajatuksia ja mielipiteitä elokuvien katsomisesta koulussa ja siihen perustuvasta elokuvakasvatuksesta. Avoimena verkkokyselynä toteutetun selvityksen tavoitteena oli kartoittaa opettajien näkemyksiä muun muassa elokuvien esittämisestä ja käsittelystä osana opetusta, elokuvakasvatuksen oppimateriaalien käytöstä sekä elokuvien esitysluvista. Kysely suunnattiin varhaiskasvatuksen, ala- ja yläkoulujen sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opettajille ja se oli avoinna verkossa noin kaksi viikkoa koulujen syyslukukauden alkamisen aikaan 14. – 31.8.2009. Tänä aikana verkkokyselyyn vastasi 385 opettajaa.

Verkkokyselyn tekninen toteutus tehtiin verkkopohjaisia tutkimustyökaluja ja palveluja tarjoavan Fountain Parkin toimesta. Kysely toteutettiin tiedonkeruu- ja raportointisovellus Survettella. Kyselyn levittämiseksi laadittiin sähköpostikutsuja, jotka sisälsivät varsinaiseen verkkokyselyyn ohjaavan linkin. Saateviestiä ja verkkokyselyn linkkiä levitettiin Koulukinon sidosryhmille, muun muassa elokuva-alalle, media- ja elokuvakasvatuksen järjestöille ja toimijoille, opettajajärjestöihin, elokuvateattereihin, kulttuuritoimiin, taidekeskuksiin ja läänintaiteilijoille sekä lisäksi Koulukinon opettaja- ja koulukontakteille ympäri Suomen. Näitä lähestytyjä tahoja pyydettiin levittämään kyselykutsua eteenpäin omille opettajakontakteilleen. Sähköpostiviesti levisi näitä väyliä pitkin muun muassa opettajajärjestöjen omille sähköpostilistoille ja sivustoille. Lisäksi kyselystä tiedotettiin Mediakasvatus.fi -portaalissa, Mediakasvatusseuran uutiskirjeiden kautta sekä Koulukinon ja Suomen elokuvasäätiön verkkosivuilla. Tiedostustyön tueksi hankittiin banneritila Opettaja-lehden verkkosivuille opettaja.fi kyselyn aukioloajaksi.

Kyselyn kautta saatiin suuntaa antavaa, mutta erityisen arvokasta tietoa suoraan opettajilta siitä, kuinka yleistä elokuvien käyttö koulujen mediakasvatustyössä sekä opetuksessa nykypäivänä on. Pääpaino tässä selvityksen loppuraportissa on opettajien omilla näkemyksillä, toiveilla ja kehittämisehdotuksilla. Raportti pyrkii tuomaan esille opettajien kommentteja ja ajatuksia elokuvakasvatuksesta mahdollisimman monipuolisesti.

Suurin osa kyselystä saaduista tuloksista käsittelee niiden opettajien vastauksia, jotka ovat jo käyttäneet elokuvaa opetuksensa osana. Kyselyssä pyydettiin kommentteja kuitenkin myös niiltä opettajilta, joilla ei vielä ollut kokemusta elokuvan käytöstä opetuksessa. Näin saatiin monipuolisia näkemyksiä koulujen ja opettajien tekemän elokuvakasvatuksen mahdollisuuksista ja haasteista.

Helsingissä, 22.10.2009

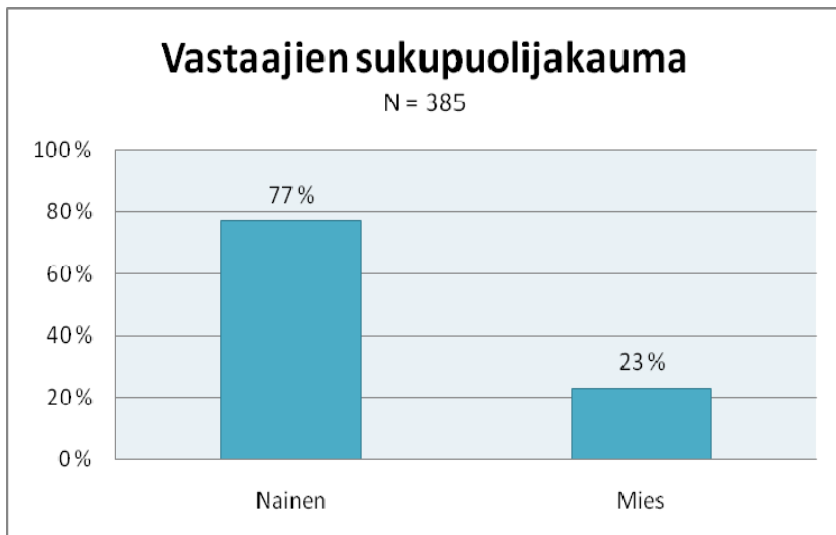
Toiminnanjohtaja
Outi Freese
Koulukino ry

Projektisuunnittelija
Rauna Rahja
Koulukino ry

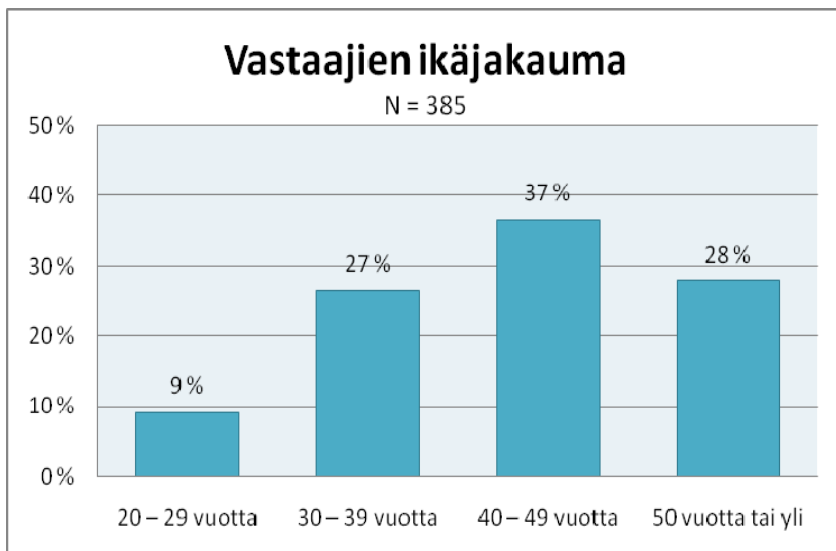
TAUSTATIEDOT

Lukijalle

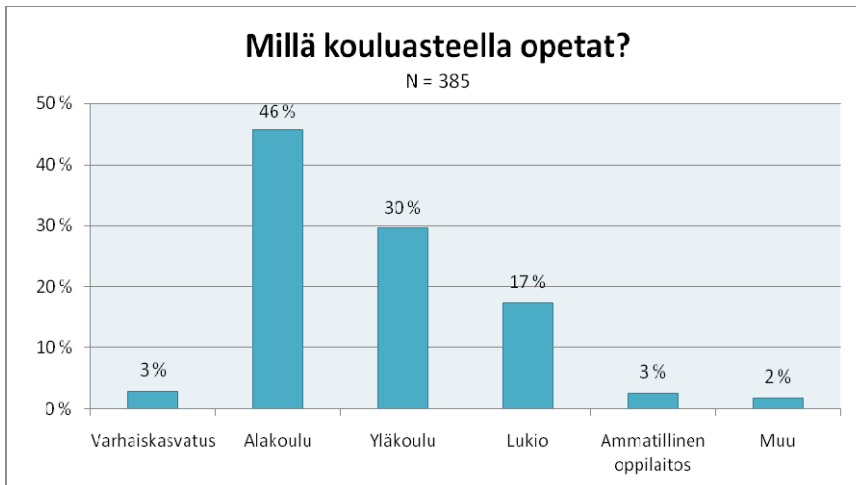
Opettajien elokuvakasvatuskyselyyn saatiin yhteensä 385 vastausta varhaiskasvatuksen, ala- ja yläkoulujen sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opettajilta ympäri maan. Koska verkkokysely levisi aukioloaikanaan vapaasti sähköpostitse opettajien vastattavaksi eikä sitä kohdistettu suoraan tietyille opettajille, tulee kyselyn tuloksia tarkastellessa ottaa huomioon muutama seikka. Kyselyä pyrittiin levittämään mahdollisimman monipuolisesti ympäri Suomen. Kysely toteutettiin kuitenkin tällä kertaa vain suomenkielisenä, mikä on saattanut laskea vastausmääriä ruotsinkielisillä alueilla ja paikkakunnilla. Tulosten perusteella kysely tavoitti parhaiten ala- ja yläkoulujen sekä lukioiden opettajat, joiden edustus on melko kattava. Varhaiskasvatuksen ja ammatillisten oppilaitosten puolelta vastausprosentti on alhaisempi; näiltä kouluasteilta saadut vastaukset on kuitenkin otettu mukaan myös tähän raporttiin ja tulosten tarkasteluun.

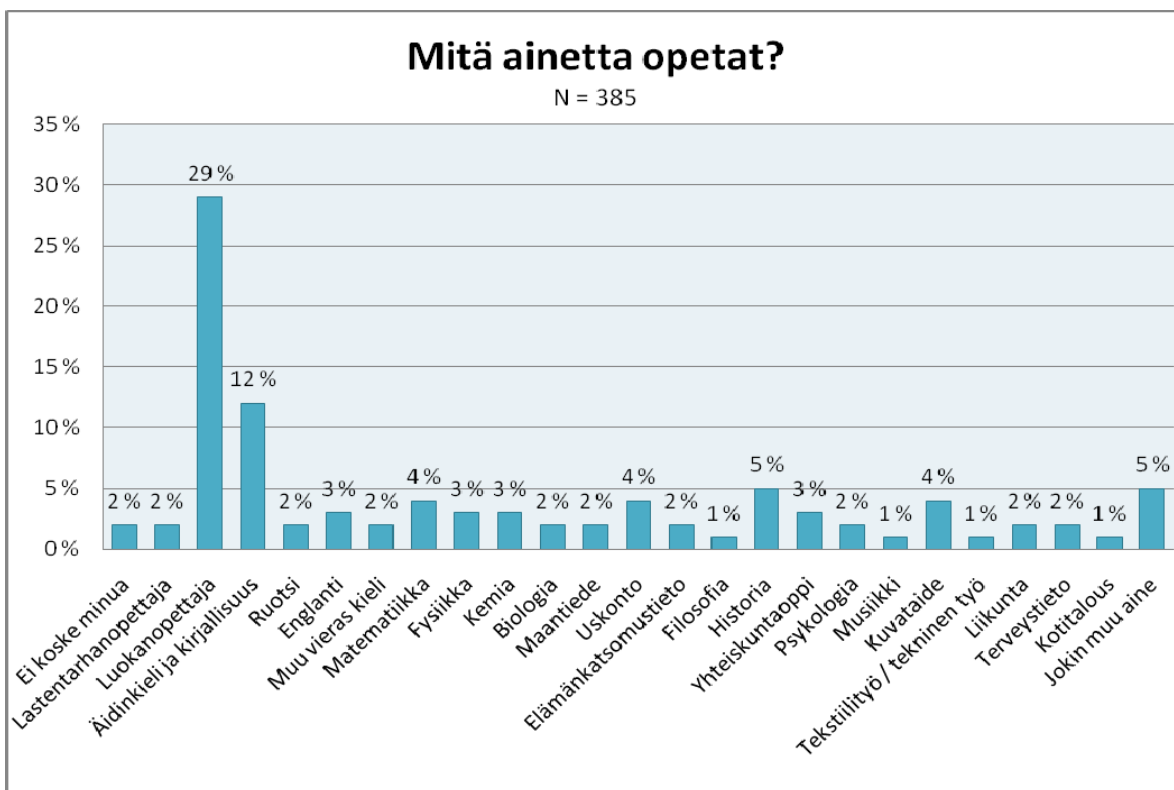
Elokuvakasvatuskyselyyn vastanneista opettajista 77 % oli naisia ja 23 % miehiä.

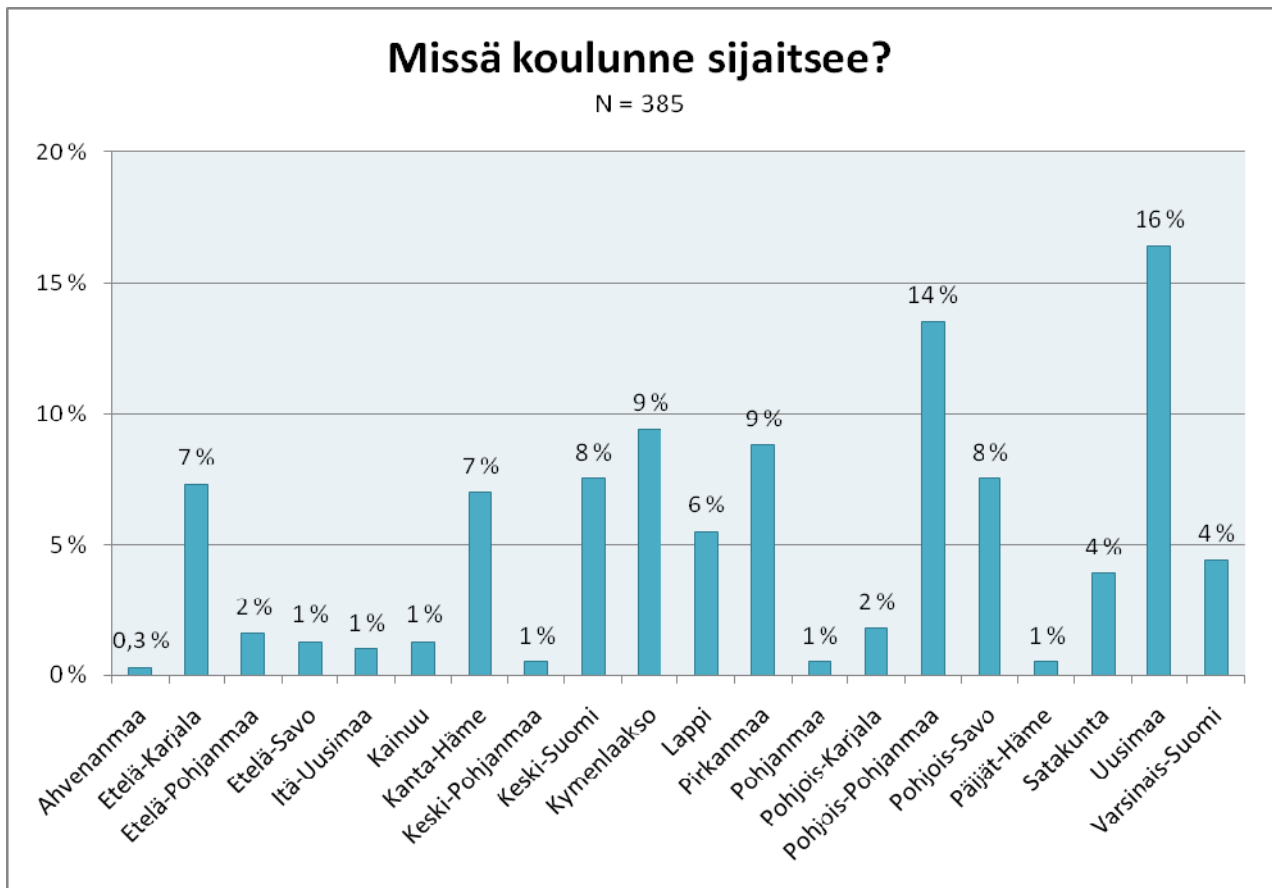
Vastaajista suurin osa (37 %) oli iältään 40 – 49-vuotiaita. 50-vuotiaita tai vanhempia vastaajia oli 28 %, 30–39-vuotiaita lähes yhtä paljon, 27 %. Vastaajien ikäjakauman pienin joukko olivat nuorimmat eli 20–29-vuotiaat opettajat (9 %).

Lähes puolet kyselyyn vastanneista (46 %) toimii opettajana alakoulussa. Seuraavaksi suurimmat vastaajaryhmät olivat yläkoulun opettajat (30 %) ja lukio-opettajat (17 %). 3 % vastaajista työskentelee varhaiskasvatuksen parissa, samoin 3 % opettaa ammatillisessa oppilaitoksessa. Vaihtoehdon ”Muu” valitsi 2 % vastaajista.

Vastatessa kysymykseen ”Mitä ainetta opetat” oli vastaajalla mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja. Useimmat opettajat ilmoittivatkin antavansa opetusta useammassa oppiaineessa. Oheisessa kuviossa on esitetty opettajien ainejako oppiainekohtaisesti (esimerkiksi 3 % vastaajista ilmoitti opettavansa englantia). Selkeästi suurin osa vastanneista oli luokanopettajia (29 %). Toinen huomattava vastaajaryhmä olivat äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat (12 %). Vastauksia elokuvakasvatuskyselyyn saatiin runsaasti myös kuvataiteen opettajilta (vastaajista 4 %), historian (5 %) ja yhteiskuntaopin (3 %) opettajilta sekä uskonnon opettajilta (4 %). Lisäksi kysely tavoitti hyvin myös matemaattisten aineiden sekä eri kielten opettajat. Vastausvaihtoehdoiksi annettujen yleisimpien aineiden opettajien lisäksi monet vastaajat ilmoittivat opettavansa jotakin muuta ainetta (5 %).

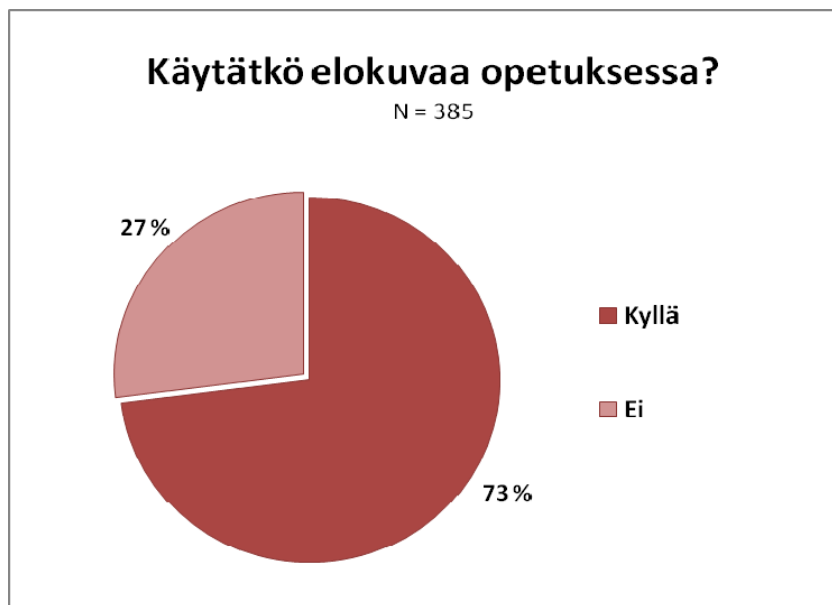

Yllä oleva kaavio kertoo vastaajien alueellisen jakauman. Tässä kohti voidaan pohtia myös sitä, missä maakunnissa elokuvakasvatuskysely ja sen tiedotus tavoittivat parhaiten opettajia ja kuinka laajoille alueille kyselyviesti levisi. Tällä kertaa vain suomenkielisenä toteutettu kysely saattoi mahdollisesti vähentää vastaajamääriä ruotsinkielisiltä alueilta.

Eniten vastauksia saatiin Uudenmaan maakunnasta (16%). Vastauksia kertyi runsaasti myös Pohjois-Pohjanmaalta (14%). Kymenlaaksosta, Pirkanmaalta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Savosta vastauksia saatiin kohtalaisesti, kuten myös Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Lapin, Satakunnan ja Varsinais-Suomen suunnalta. Vain muutamia vastauksia saatiin Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon, Keski-Pohjanmaan, Itä-Uudenmaan, Kainuun, Päijät-Hämeen, Pohjanmaan ja Ahvenanmaan maakuntien opettajilta.

ELOKUVA OPETUKSESSA

Koulukinon ja Suomen elokuvasäätiön kyselyyn vastasi 385 opettajaa eri kouluasteilta eri puolelta Suomea. Kyselystä saatujen tulosten mukaan opettajista huomattavan suuri osa, 73 % (281 vastaajaa), ilmoitti käyttävänsä elokuvaa opetuksessa. Kyselyyn osallistuneista opettajista 27 % (104 vastaajaa) ei ole käyttänyt elokuvaa osana opetustaan.

Elokuvan opetuskäyttöä käsittelevän kysymyksen jälkeen kysely haarautui kahdelle polulle. Toiseen vastasivat opettajat, jotka käyttävät elokuvaa opetuksessa ja toiseen opettajat, joille elokuvan käyttö ei vielä ollut tuttua. Seuraavissa luvuissa käsitellään kummankin opettajaryhmän näkemyksiä elokuvakasvatuksesta sekä sen toteuttamisesta osana opetusta.

NÄKEMYKSIÄ ELOKUVAKASVATUKSESTA

OSA 1

Elokvakasvatuksen motiivit

Elokuva opetuksessa käytäviltä 281 opettajilta kysyttiin mistä syystä he käyttävät elokuvaa opetuksessa. Vastatessa oli mahdollista valita useita eri vaihtoehtoja, joten monet opettajat valitsivat elokuvankäytön motiivikseen useamman kuin yhden vaihtoehdon. Opettajien vastaukset jakaantuivat melko tasaisesti eri vaihtoehtojen kesken; elokuvaa on siis mukana koulu- ja opetustyössä monipuolisista syistä ja sitä hyödynnetään monin eri tavoin.

Useimmalle opettajalle tärkein syy elokuvan käyttöön oli elokuvan toimiminen oman aineen oppitunnin oppimateriaalina; 16 % vastanneista opettajista käyttää elokuvaa tukemassa ja syventämässä opetettavia aiheita. 13 % kertoi opettavansa oppilailleen medialukutaitoa. 11 %:lle oli tärkeää tutustuttaa oppilaita elokuvakulttuuriin, yhtä suuri osa vastaajista ilmoitti perehdyttävänsä oppilaita elokuvan kieleen ja kerrontaan. 10 %:n mukaan elokuva motivoi oppilaita koulutyöhön.

Vastaajista 10 % totesi sisällyttävänsä elokuvaa opetukseen, koska elokuva osa Viestintä ja mediataito tai Viestintä- ja mediaosaaminen -aihekokonaisuutta. Tähän liittyen 7 % vastaajista mielsi käyttävänsä elokuvaa siksi, että se kuuluu opetussuunnitelmaan.

Opettajista 9 % käyttää elokuvaa opetustyössä siksi, että se tarjoaa ajankohtaisia keskustelun aiheita. Osa opettajista (6 %) näyttää oppilailleen elokuvia kannustaakseen heitä omien elokuvien tekemiseen, toisaalta yhtä suuri osa vastaajista näyttää elokuvia melko lailla vastakkaisesta syystä, rentouttavana vastapainona koulutyölle.

Elokuvaa käyttävistä opettajista 1 % valitsi vaihtoehdon ”jokin muu syy”. Näitä muita elokuvan käyttöä selittäviä tekijöitä olivat mm. kulttuurintuntemus, sijaisina toimivien opettajien tarve täyttää suunnittelemattomat oppitunnit sekä kielenopetuksessa vieraan kulttuurin ja kielen havainnollistaminen. Muutama opettaja korosti elokuvan roolia keskustelun herättäjänä. Elokuva toimii koulussa järjestettävien teemapäivien elävöittäjänä tai yleisesti koulun työtapojen monipuolistajana. Myös elokuvien yhdistäminen äidinkielen ja kirjallisuuden tunneilla käsiteltäviin kaunokirjallisuuden teoksiin nousi useissa vastauksissa esiin. Lisäksi elokuva toimii opettajien tekemän tunnekasvatuksen tukena ja auttaa opettajia käsittelemään ja harjoittelemaan tunteiden tunnistamisen taitoa oppilaiden kanssa.

Opettajien kommentteja

”Elokuva, vaikei olekaan dokumentti, havainnollistaa opetettavaa asiaa.”

Alakoulun luokanopettaja, Etelä-Savo

”Rakastan elokuvia itse. Pysin laajentamaan oppilaiden näkemystä elokuvasta.”

Yläkoulun äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Kymenlaakso

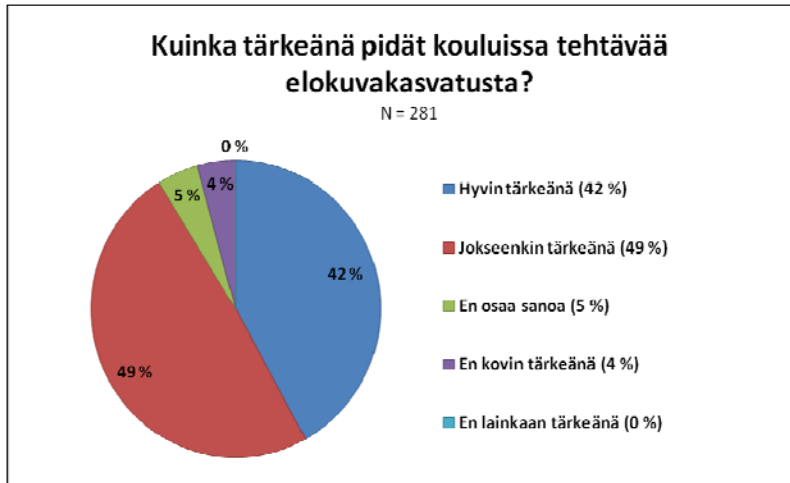
”Katsomusopetuksessa on helpompi näyttää kuvaa toisesta kulttuurista kun selittää samoja asioita sanallisesti.”

Yläkoulun elämäntutkimuksen ja uskonnon opettaja, Pirkanmaa

NÄKEMYKSIÄ ELOKUVAKASVATUKSESTA

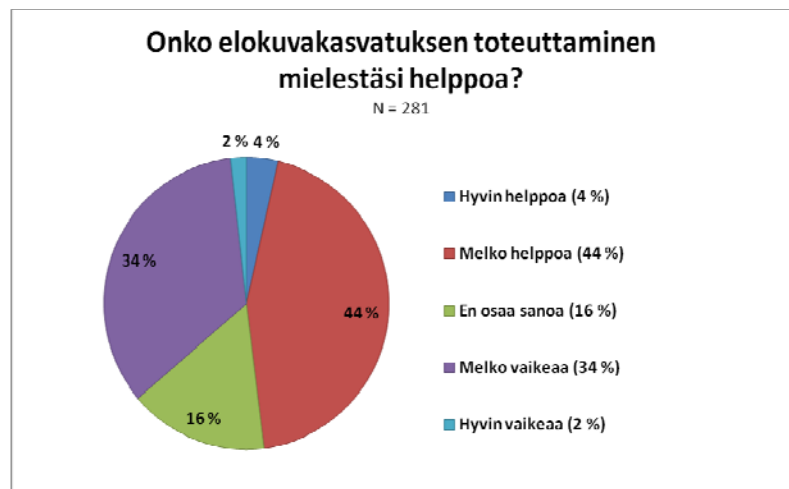
OSA 2

Elokuvaa opetuksessa käyttäviltä opettajilta kysyttiin mielipidettä siitä, kuinka tärkeänä he pitävät koulujen tekemää elokuvakasvatustyötä. 281 opettajaa antoi tässä melko selkeän vastauksen: 42 % opettajista totesi elokuvakasvatuksen olevan hyvin

tärkeää ja 49 % jokseenkin tärkeää. Toisin sanoen yli 90 % vastanneista, elokuvaa käyttävistä opettajista pitää kouluissa tehtävää elokuvakasvatusta jokseenkin tai hyvin tärkeänä. 5 % vastaajista ei osannut ottaa kantaa. Vain 4 % ei pitänyt kouluissa tehtävää elokuvakasvatusta kovin tärkeänä. Yksikään vastaajista ei elokuvakasvatuksen merkitystä kysyttäessä valinnut vaihtoehtoa ”ei lainkaan tärkeä”.

Elokuvaa käyttäviltä 281 opettajalta kysyttiin lisäksi, kuinka helppoa tai vaikeaa elokuvakasvatuksen toteuttaminen heidän mielestään kouluissa on. Tässä mielipiteet jakaantuivat edellistä kysymystä voimakkaammin. Suurin osa (44 %) totesi elokuvakasvatuksen toteuttamisen olevan melko helppoa, toisaalta 34 % vastasi sen olevan melko vaikeaa. Vain pienen osan mielestä elokuvakasvatuksen tekeminen on joko hyvin helppoa (4 %) tai hyvin vaikeaa (2 %). Elokuvakasvatuksen toteuttamisen arvioiminen lienee hankalampaa kuin edellä käsitelty elokuvakasvatuksen merkittävyyden arviointi; 16 % vastanneista valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”.

NÄKEMYKSIÄ ELOKUVAKASVATUKSESTA

OSA 3

Elokuvakasvatuksen esteet

Kyselyn tuloksista siis selvisi, että 23 % kaikista kyselyyn vastanneista opettajista ei ole käyttänyt elokuvaa opetuksessaan. Näitä 104 opettajaa pyydettiin vastaamaan, olisiko heillä halua tai kiinnostusta käyttää elokuvaa opetuksessa. Selkeästi suurin osa vastasi myönteisesti: 81 % vastaajista olisi halukas tai kiinnostunut käyttämään elokuvaa opetuksessa vaikkei ole sitä aiemmin tehnytään. Elokuva siis kiinnostaa myös niitä opettajia, jolle sen käyttö on vielä vierasta. Vain 19 %:lla opettajista, jotka eivät ole käyttäneet elokuvaa, ei ole kiinnostusta jatkossakaan tällaiseen toimintaan.

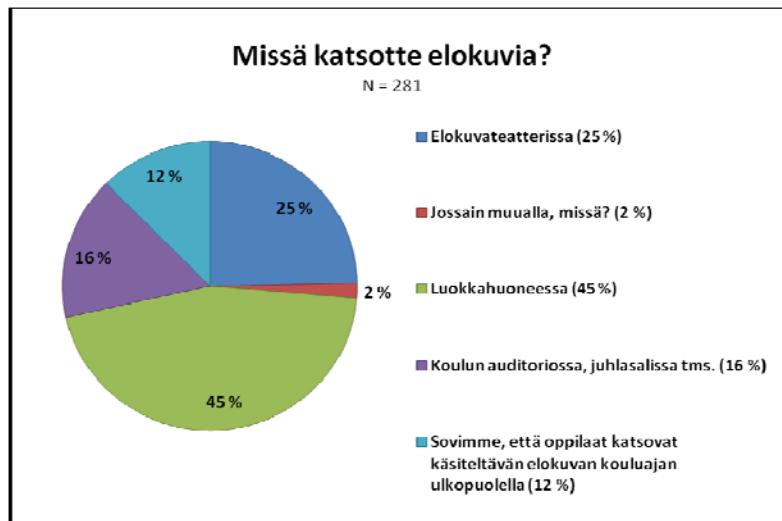

Raportin loppupuolella on hahmoteltu tarkemmin syitä sille, miksei osa opettajista ole käyttänyt elokuvaa omassa opetustyössään.

ELOKUVIEN KATSELU

Elokuva opetuksessaan käyttäviltä opettajilta kysyttiin, missä he katsovat elokuvia oppilasryhmien kanssa.

Suurin osa kouluajalla katsottavista elokuvista katsotaan luokkahuoneessa (45 %). Joka neljäs opettaja (25 %) vastasi katsovansa elokuvia oppilaiden kanssa elokuvateatterissa. Vastanneista 16 % ilmoitti, että elokuvia katsellaan koulun juhlasalissa, auditoriossa tai muussa vastaavassa tilassa. 12 % vastanneista opettajista sopii oppilaiden kanssa, että oppitunneilla käsiteltävät elokuvat katsotaan kouluajan ulkopuolella.

Opettajista 2 % vastasi katsovansa oppilaiden kanssa elokuvia jossain muualla; näitä esitystiloihin ovat avointen vastausten perusteella esimerkiksi tietokoneluokka, AV-esitystila, liikuntasali, paikalliset kulttuuritalot ja erilaisten elokuvafestivaalien ja -tapahtumien esitystilat.

Kokemuksia elokuvateatterissa käymisestä

Opettajilta, jotka olivat vastanneet edelliseen kysymykseen katsovansa opetusmielessä elokuvia elokuvateattereissa, kysyttiin kokemuksia ja mielipiteitä elokuvateattereissa käymisestä oppilasryhmien kanssa. Vastanneista 131 opettajaa (25 %) oli käynyt oppilaiden kanssa elokuvateatterissa. Näistä 127 vastasi vapaaehtoiseen ja avoimeen kysymykseen koskien elokuvateatterikäyntiä. Seuraavaan on koottu muutamia opettajien kommentteja aiheesta.

Vastausten perusteella elokuvateatterissa käyminen oppilasryhmien kanssa koetaan pääosin hienoksi ja elämykselliseksi kokemukseksi, joka tuo virkistävää ja mukavaa vaihtelua koulupäivään. Vastauksissa elokuvateatterissa käyntiä kuvailtiin muun muassa *tärkeäksi kulttuurikasvatukseksi, hyväksi mediakasvatukseksi nykylapselle sekä erittäin toimivaksi yhteisölliseksi tapahtumaksi*. Muutamissa vastauksissa todettiin opettajilla olevan liian vähän aikaa elokuvateatterikäyntien suunnitteluun ja järjestämiseen. Miltei jokaisessa vastauksessa elokuvateatterissa käynnin todettiin kuitenkin olleen pääosin positiivinen kokemus, vaikka osa opettajista koki oppilasryhmien elokuvateatterikäyntien järjestämisen työlääksi.

Opettajien kommentteja

"Hyvää opetuksellista, kasvatuksellista ja elämyksellistä toimintaa."

Alakoulun luokanopettaja, Varsinais-Suomi

"Hieman työlästä, mutta palkitsevaa."

Alakoulun luokanopettaja, Pirkanmaa

Elokuvateatterikäynnin vaatimien järjestelyjen lisäksi monet opettajat totesivat oppilasryhmien viemisen elokuvateatteriin kalliiksi ja resursseja runsaasti vaativaksi toiminnaksi. Vastauksissa todettiin elokuvalippujen olevan usein kalliita koulun budjetille. Myös oppilasryhmien kuljetus elokuvateatteriin vaatii usein merkittävää rahallista panostusta koululta. Elokuvissa käymisen rahoitus sekä kuljetuksen järjestäminen olivat suurimmat haasteet oppilaiden elokuvakasvattamiselle elokuvateattereissa. Pitkät välimatkat koettiin myös haasteiksi käyntien järjestämiselle; etenkin pienten paikkakuntien opettajat toteavat oppilasryhmien viemisen elokuvateatteriin hyvin haasteelliseksi, jos paikkakunnalla ei ole omaa elokuvateatteria. Osa näitä haasteita esille tuoneista opettajista totesi elokuvateatterikäynnin kuitenkin olevan siihen sijoitetun rahan ja vaivan väärä.

”Haluaisin tehdä sitä enemmän, mutta pienet resurssit tulevat vastaan.

Elokuvateatterissa katsottu elokuva on elämys, jossa on myös isot pedagogiset mahdollisuudet.”

Ammatillisen oppilaitoksen äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Satakunta

”Kustannuskysymykset nykyisen tiukan rahan aikoina: kaukana teatterista sijaitsevilla kouluilla matka- ja lippukustannukset muodostavat liian suuren erän koulun budjetista.”

Alakoulun luokanopettaja, Varsinais-Suomi

”Olisi toivottavaa, että siihen [elokuvateatterissa käymiseen] olisi useammin mahdollisuus.

Opetushallituksen ohje, että oppilailta ei saa kerätä maksuja koulun järjestämistä tilaisuuksista tai retkistä (vapaaehtoisistakin) muutti tilannetta niin, että elokuvissa käyminen oppilaiden kanssa on vähentynyt tai loppunut.”

Yläkoulun äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Uusimaa

Monissa vastauksissa korostettiin elokuvateatterin ainutlaatuisuutta elokuvien esitystilana, jossa oppilaatkin usein jaksavat keskittyä luokkatilaa paremmin. Opetustilana elokuvateatteri koettiin opettajien mielestä oivalliseksi, sillä ulkopuolisia vaikutteita tai häiriötekijöitä on siellä vähemmän. Luokkahuone ei opettajien mielestä voita elokuvateatterin tunnelmaa.

”Oikean tunnelman luojana elokuvateatteri on ainoa oikea paikka elokuvakasvatukseen!”

Alakoulun luokanopettaja, Etelä-Karjala

”Käymme elokuvateatterissa tai muussa vastaavanlaisessa paikassa elokuvissa noin 4-5 kertaa vuodessa - aina kokemukset ovat olleet erinomaisen hyviä - käyttäytymisongelmaisilla, hienoilla nuorillani!”

Yläkoulun opettaja, useita eri aineita, Pohjois-Pohjanmaa

Mediakasvatuksen lisäksi opettajat vastasit elokuvateatterissa käynnin ja elokuvien katsomisen olevan hyviä työkaluja myös tunnekasvatuksen, tunteiden tunnistamisen taidon harjoittelun sekä käyttäytymis- ja tapakasvatuksen apuna.

”Tärkeää! Yhteinen kokemus, josta riittää ammentamista ennen ja jälkeen katsomisen. On myös hyvä lähteä aika ajoin ulos koulusta. Tärkeää puida elokuvakokemusta, koska lapset katsovat paljon elokuvia 'muuten vaan'.”

Alakoulun luokanopettaja, Uusimaa

”Antaa hyvän mahdollisuuden kasvattaa oppilaita keskustelemaan elokuvan antamista vaikutteista ja vaikutuskeinoista. Merkitys käyttäytymiskasvatuksesta julkisissa tiloissa.”

Alakoulun luokanopettaja, Varsinais-Suomi

”Aina elämyksiä ja virkistäviä arjen kokemuksia. Opitaan käyttäytymään uudessa ja erilaisessa tilanteessa ja tunteiden kirjoa lasten kanssa tulee käsiteltyä monesta näkökulmasta.”

Lastentarhanopettaja, Keski-Suomi

Elokvakasvatuksella nähtiin olevan myös pitkälle tulevaisuuteen kantavia tavoitteita. Oppilasryhmien vieminen elokuvateatteriin oli monen opettajan mielestä tärkeää kulttuurikasvatuksellista työtä. Elokvakasvatus ja elokuvissa käynti koettiin tavoitteelliseksi ja merkittäväksi toiminnaksi, jolla lapsia ja nuoria kasvatetaan kulttuurin ja elokuvan kuluttajiksi.

”Toivoisin, että elokuvia voisi katsoa enemmän koulussa. Harmi vain, ettei siihen ole rahaa. Elokuvissa käyminen kasvattaisi kotimaiselle elokuvalla uusia katselijoita.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Pirkanmaa

Opettajien lisäksi myös oppilaat vaikuttavat vastausten perusteella viihtyvän kouluajalla tehdyillä elokuvateatterikäynneillä ja he ovat myös toivoneet elokuvissa käymistä vaihteluksi tavalliseen koulupäivään. Koulun tilojen ulkopuolelle lähteminen koettiin virkistäväksi kaikkien kannalta. Muutamissa vastauksissa tosin todettiin, että oppilaat voivat kokea elokuvissa käynnin kalliiksi, mikäli heidän tulee se itse kustantaa.

”Elokuvissa käynti on erinomainen keino saada kosketus taiteisiin ja samalla saada vaihtelua opiskeluun.

Opiskelijat toivovat usein elokuvakäyntejä.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Pohjois-Karjala

Elokuvateatterissa käymisen esteet

Niitä opettajilta, jotka eivät olleet edellisen, elokuvien katselupaikkaa koskevan kysymyksen kohdalla valinneet elokuvateatterivaihtoehtoa, kysyttiin mistä syystä he eivät ole käyneet oppilaiden kanssa elokuvateatterissa. Yhteensä 137 opettajaa vastasi tähän vapaaehtoiseen ja avoimeen kysymykseen. Seuraavaan on koottu opettajien kommentteja aiheesta.

Syyt siihen, etteivät opettajat ole vieneet oppilasryhmiä elokuvateatteriin eivät vastausten perusteella vaikuta olevan opettajien asenteissa tai suhtautumisessa elokuvien käyttöön opetuksessa. Osa vastaajista toteaa kouluaikana tapahtuvan elokuvateatterikäynnin vaativan opettajalta ylimääräistä vaivannäköä ja työtä onnistuakseen, mutta näihin suunnittelu- ja järjestelytyöhön oltaisiin vastausten perusteella kuitenkin valmiita, mikäli resurssit tällaiseen toimintaan olisivat kunnossa. Käymättömyyden syyt ovat lähinnä konkreettisia käytännön esteitä ja etenkin käyntien rahoitukseen ja kuljetukseen liittyviä haasteita. Vastausten perusteella tahtoa sekä halua elokuvakasvatukseen kuitenkin olisi ja monet opettajat veisivät mielellään oppilaitaan elokuvateatteriin, mutta mahdollisuudet tällaiseen toimintaan ovat vaillinaiset tai elokuvakäyntiin tarvittavia resursseja ei ole.

Opettajien kommentteja

”Koululla ei ole varaa käydä elokuvissa.”

Yläkoulun kemian, fysiikan ja matematiikan opettaja, Keski-Suomi

”Kustannussyistä meillä on mahdollisuus käydä elokuvateatterissa hyvin harvoin.”

Alakoulun luokanopettaja, Etelä-Karjala

”Opettajahistoriani (= 8 vuotta) aikana olen käynyt elokuvissa elokuvateatterissa luokkani kanssa ainoastaan kerran. Suurin syy tähän on raha: koulu ei saisi nykyään maksaa oppilaiden vanhemmille mitään ja kaupungeilta ei taas tule resursseja tällaiseen toimintaan.”

Alakoulun luokanopettaja, Etelä-Savo

”Ei voi vaatia, että yläkoululaisella olisi varaa mennä teatteriin koulun takia. Joskus saamme jonkun edullisen tarjouksen ja koulu osallistuu, mutta harvoin. Kaupunki ei tue elokuvakasvatusta.”

Yläkoulun äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Etelä-Savo

Elokuvateatterissa käyminen oppilasryhmien kanssa koetaan kalliiksi, mutta osa vastaajista kertoi, millä tavoin oppilaille suunnattuja elokuvaesityksiä on varojen puutteesta huolimatta voitu järjestää.

”Matkakulut ovat korkeita ja lippujen hinnat myös. Esittämällä elokuvat koulun tiloissa kohtuullisella äänentoistolla säästämme kuluissa.”

Alakoulun luokanopettaja, Keski-Suomi

”Koulun oppilaskunta osti oppilaille leffanäytöksen. Se oli hienoa!”

Yläkoulun kuvataiteen opettaja, Varsinais-Suomi

Pitkät välimatkat koulun ja lähimmän elokuvateatterin välillä, rahoituksen saaminen oppilasryhmien kuljetukseen sekä sen järjestäminen ovat useiden vastausten perusteella hankalimpia esteitä koulujen elokuvateatterikäynneille. Muutamissa vastauksissa kerrottiin, ettei paikkakunnalla ole omaa

elokuvateatteria tai että sellainen on juuri lopettanut toimintansa. Tästä syystä oppilasryhmien elokuvateatterikäynnit ovat pienillä paikkakunnilla miltei mahdottomia järjestää liian pitkien välimatkojen, aikataulutuksen hankaluuden ja kuljetuksen rahoitusvaikeuksien takia. Muutamat vastaajat ilmaisivat olevansa lisäksi tyytymättömiä paikallisten elokuvateattereiden tarjontaan tai kouluajan ulkopuolelle sijoittuviin näytösaikoihin. Näissä tapauksissa koulukinokäytännön mahdollistama elokuvanäytäntöjen järjestäminen oppilasryhmille kouluajalla ei vaikuta vielä tulleen kaikille opettajille tutuksi.

”Kaupungissamme esitetään harvoin mitään opetukseen sopivaa elokuvaa tai kyseiset elokuvat esitetään aikaan, joka ei sovi oppilaille.”

Yläkoulun englannin ja muun vieraan kielen opettaja, Etelä-Karjala

Opettajat totesivat myös aikapulan vaikuttavan asiaan. Osa opettajista kokee, ettei työaika riitä elokuvateatterikäynnin suunnitteluun ja järjestämiseen. Osa huomauttaa myös kurssisuunnitelmien tai lukujärjestyksen olevan jo niin täynnä, että koulun ulkopuolisia käyntejä on hankala sijoittaa koulupäivään.

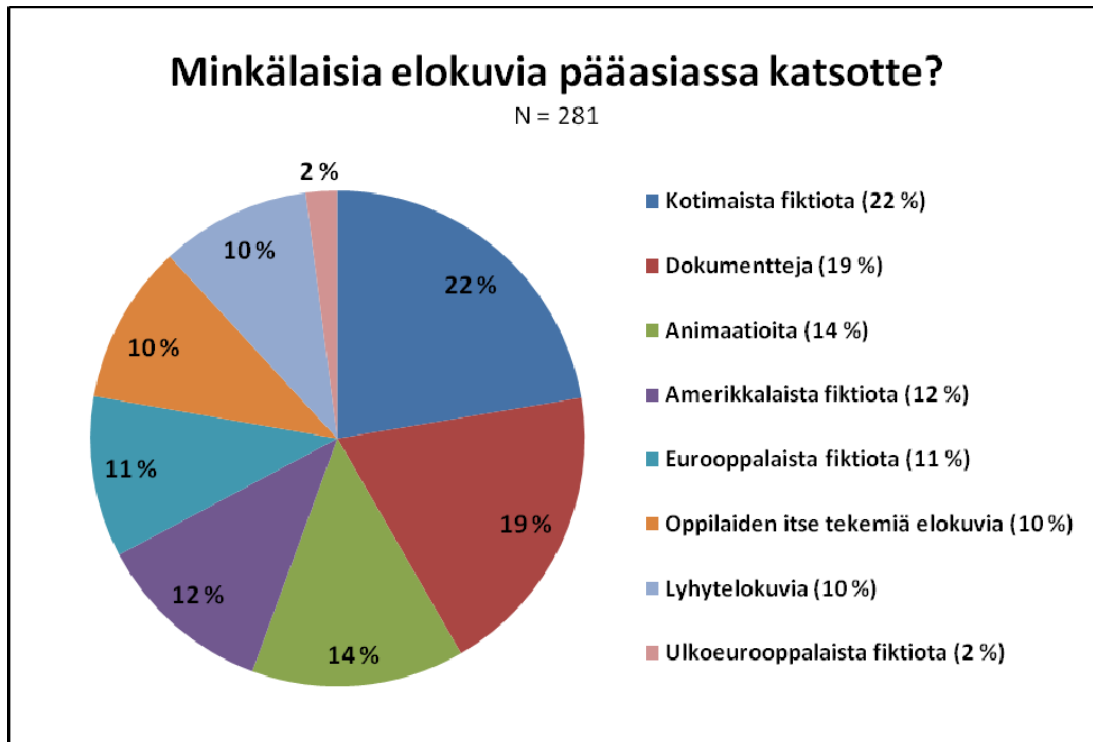
”Lukion kurssisuunnitelma on varsin tiukka, enkä usein edes näytä koko elokuvaa, vaan käyn vain läpi elokuvan rakenteen ja keskustelemme opiskelijoiden katsomista elokuvista.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Kanta-Häme

”Koulussamme on joka lukuvuosi niin paljon normaalia lukujärjestystä sotkevaa toimintaa, että koen turhauttavaksi neuvotella opettajakollegojen kanssa oppilaiden elokuva- ja tulojärjestelyistä. Ja kun vielä opettamiani aineita on aina vain yksi tunti kerrallaan, aina koululta poistuttaessa pitäisi sopia jotain normaalista poikkeavaa.”

Yläkoulun uskonnon ja elämänskatsomustiedon opettaja, Pirkanmaa

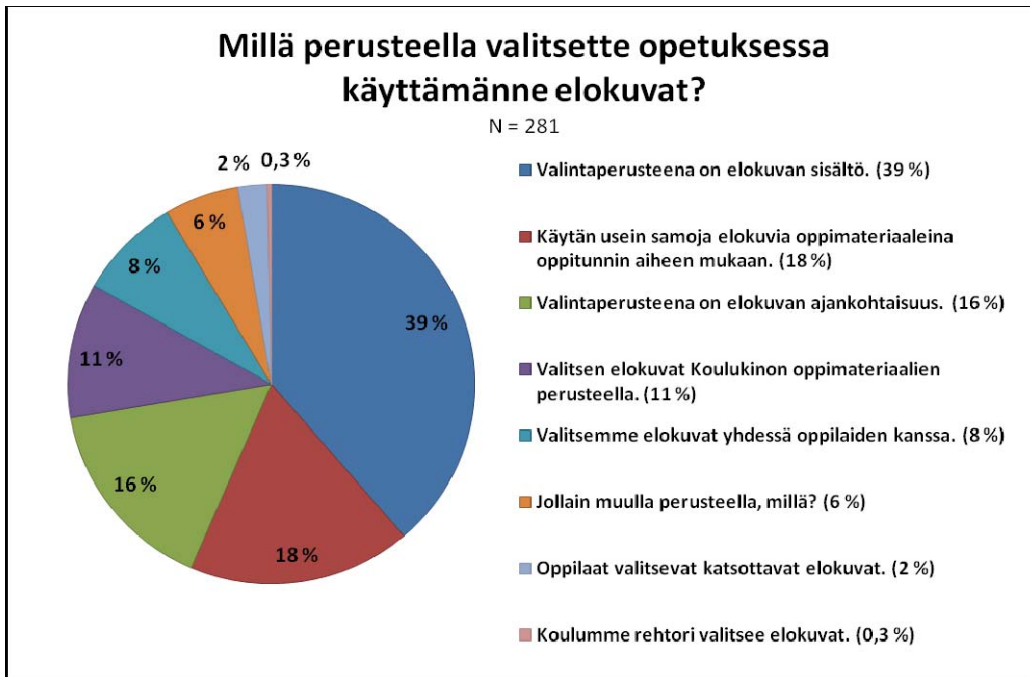
Opettajien elokuvakasvatuksessa käyttämät elokuvat

Suosituimpia kouluajana katsottavia elokuvia ovat kotimaiset fiktioelokuvat, joita 22 % vastanneista kertoi pääasiassa katsovansa oppilaiden kanssa. 19 % vastanneista opettajista ilmoitti käyttävänsä opetuksessa dokumentteja. Seuraavaksi katsottuimpia elokuvia kouluajalla olivat animaatiot (14 %), amerikkalaiset fiktioelokuvat (12 %) sekä eurooppalaiset fiktioelokuvat (11 %). Vastanneista opettajista 10 % käyttää opetuksen osana oppilaiden tekemiä elokuvia. Lyhytelokuvia kertoi käyttävänsä myös 10 % vastanneista. Vähiten kouluajalla katsellaan ulkoeurooppalaista fiktiota (2 %). Kysymykseen vastatessa oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja.

Miten kouluajalla katsottavat elokuvat valikoituvat?

Kun opettajat valitsevat kouluajalla katsottavia ja opetuksessa käytettäviä elokuvia, selkeästi suurin valintaan vaikuttava tekijä on elokuvan sisältö. Tämän elokuvan valintaperusteen valikoi 39 % elokuvaa käyttävistä opettajista. Kysymykseen vastatessa oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja.

Monet opettajat (18 %) käyttävät opetuksen tukena yleensä samoja elokuvia oppitunnin aiheen mukaan avaamassa ja syventämässä opetettavaa asiaa. 16 % vastanneista ilmoitti valitsevansa elokuvat niiden ajankohtaisuuden perusteella. Vastaajista 11 % kertoi valitsevansa opetuksessa käyttämänsä elokuvat Koulukinon oppimateriaalien perusteella. Opettajista 8 % valitsee katsottavat elokuvat yhdessä oppilaiden kanssa, mutta vain 2 % antaa oppilaiden valita kouluajalla katsottavat elokuvat itse. Vain yksi vastaajista (0,3 %) kertoi koulun rehtorin valitsevan kouluajalla katsottavat elokuvat.

Vastanneista 6 % valikoi katsottavat elokuvat jollain muulla perusteella. Opetuksessa käytettävät elokuvat valikoituivat muun muassa elokuvateattereiden tarjonnan, elokuvafestivaalien, elokuvakeskusten järjestämien elokuvakasvatusprojektien tai -tapahtumien kautta (mm. Ihmefilmi ja Hurmos) tai paikallisten kulttuurikeskusten tarjonnan mukaan. Yleisradion Elävä Arkisto sekä Yle Areena nousivat esille muutamissa avoimissa vastauksissa.

Osassa vastauksista kerrottiin opettajien tai opettajankokouksen valitsevan yhdessä koulussa katsottavat elokuvat. Muutamissa vastauksissa todettiin elokuvien valikoituvan niiden tahojen kautta, jotka ovat hankkineet esitysluvan (mm. kaupungin kulttuuritoimi tai paikallinen mediakeskus). ”Jollain muulla perusteella” vaihtoehdon valinneista opettajista osa painotti valitsevansa elokuvat nimenomaan oman aineensa sisältöjen tai käsiteltävien teemojen perusteella; etsitään siis elokuva, joka kuvaa tai havainnollistaa tunnilla käsiteltävää aihetta. Elokuvia valitessa otetaan huomioon myös elokuvan rakenne, sen vaikutuskeinot sekä asema kulttuurin- tai taiteenlajina. Osa opettajista haluaa myös näyttää sellaisia elokuvia, joita lapset ja nuoret eivät muuten katsoisi.

ELOKUVIEN ESITYSLUVAT KOULUSSA

Elokuva opetuksessa käytäville opettajille, jotka olivat vastanneet katsovansa elokuvia muuallakin kuin elokuvateatterissa tai näyttävänsä oppilaille elokuvia vain koulun tiloissa esitettiin elokuvien esityslupiin ja niiden hankkimiseen liittyvä kysymys. Koska koulut voivat hankkia useampia esityslupia, oli tässäkin kysymyksessä mahdollista valita useampia vaihtoehtoja.

Näiden kyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että 61 % elokuvaa käyttävistä opettajista katsoo elokuvia oppilasryhmien kanssa laillisesti. Elokuva käyttävistä opettajista 39 % käyttää vastausten perusteella elokuvaa luvatta; 17 % vastaa, ettei elokuvien esittämiseen ole hankkinut esityslupia, 18 % ei osannut sanoa onko lupaa hankittu ja 4 % ei tiennyt, että elokuvien esittäminen vaatii esitysluvan.

Eri lupavaihtoehdot jakautuvat melko tasaisesti luvan hankkineiden opettajien vastauksissa.

Miltei kolmasosa opettajista (30 %) kertoi hankkineensa koulussa esitettävälle elokuville esitysluvan joltakin lupia tarjoavalta taholta. 12 % vastaajista ilmoitti hankkineensa Tuotos ry:n luvan kotimaisten elokuvien opetuskäyttöön. 10 % ilmoitti vuokranneensa Suomen elokuvakontaktilta elokuvia, joiden vuokraan sisältyy julkinen esitysoikeus. Vastaajista 8 % kertoi koulussa olevan käytössä M&M Viihdepalvelun tarjoama koulujen elokuvalisenssi.

Vastaajista 5 % ilmoitti hankkineensa luvan elokuvien esittämiseen ja opetuskäyttöön suoraan elokuvan tuottajalta tai levittäjältä. 13 % opettajista vastasi, että he katsovat elokuvia vain elokuvateatterissa.

Joltain muulta taholta elokuvien esitysluvan hankkineita oli 13 %. Useimmat mainitsivat jonkin koulun ulkopuolisen tahon hoitaneen elokuvien esityslupien hankkimisen. Tällaisia olivat muun muassa:

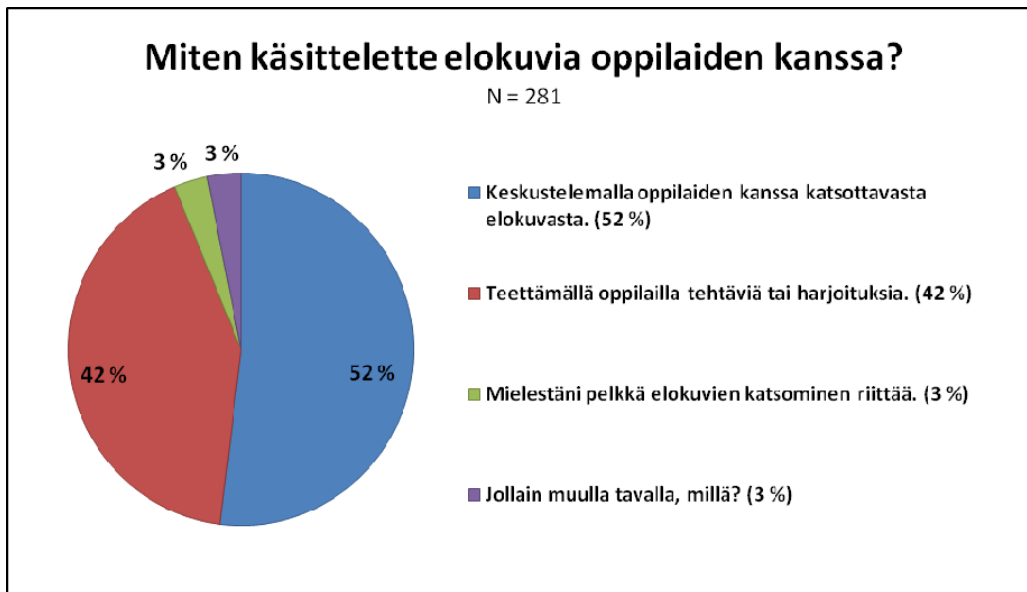
- kunnat ja kaupungit, kulttuuritoimet, opetus- ja kouluvirastot, kuntien oppimateriaalikeskukset
- tapahtuman tai elokuvaprojektin järjestäjät, paikalliset media- ja elokuvakeskukset

Osa vastanneista ilmoitti käyttävänsä opetuksessa Yleisradion ohjelmia, tv-elokuvia tai muita materiaaleja. Tämän kysymyksen yhteydessä muutama opettaja kertoi näyttävänsä myös oppilaiden itse tekemiä elokuvia ja tuotoksia.

Vastausvaihtoehdon ”Joltain muulta taholta” valinneista opettajista osa oli esityslupien hankkimisen suhteen epävarmoja. Muutamat arvelivat oman koulunsa kyllä hankkineen esitysluvan elokuville, mutta eivät tienneet tai muistaneet, mikä lupa oli kyseessä. Opettajille suunnattu tiedotustyö elokuvien esitysluvista vaatii vielä ponnisteluja; osa opettajista kertoi näyttävänsä elokuvista vain pätkiä siinä käsityksessä, ettei katkelmien tai yksittäisten kohtausten esittämiseen tarvita lupaa.

ELOKUVIEN KÄSITTELY

Elokuvia opetuksessaan käyttäviltä opettajilta kysyttiin, millä tavoin he ovat käsitelleet kouluajalla katsottuja elokuvia oppilaiden kanssa. Kysymykseen vastatessa oli mahdollista valita useita vaihtoehtoja. Lähes kaikki kyselyyn vastanneet, elokuvia opetuksessa käyttäneet opettajat kokevat oppilaiden kanssa katsottujen elokuvien käsittelyn tarpeelliseksi ja tärkeäksi. Yhteensä 97 % opettajista käsittelee elokuvia joko oppilaiden kanssa keskustellen, teettämällä oppilailla tehtäviä tai jollakin muulla tavalla.

Yli puolet (52 %) elokuvakasvatusta tekevästä opettajista ilmoitti käsittelevänsä kouluajalla katsottuja elokuvia keskustelemalla oppilaiden kanssa katsottua elokuvasta. Hieman vajaa puolet opettajista (42 %) elokuvakasvatusta oppilaitaan teettämällä näillä erilaisilla tehtävyillä ja harjoituksilla.

Opettajista 3 % ilmoitti käsittelevänsä elokuvia oppilaiden kanssa lisäksi jollain muulla tavalla. Elokuvaa käsitellään kouluissa muun muassa kuvataiteen keinoin, esimerkiksi piirtämällä tai maalaamalla elokuvasta mieleen jäänyt kohta. Avointen vastausten mukaan oppilaat ovat tehneet myös omia videoita kouluajalla katsottua elokuvaa mukaillen tai muunnellen.

Kirjan ja siihen pohjautuvan elokuvan vertailu mainittiin myös elokuvan käsittelykeinona. Elokuvaa käytetään myös kirjoittamisen pohjana ja elokuvien teemoista poimitaan aiheita oppilaiden omiin mielipideteksteihin tai muihin pohdiskeleiviin kirjoituksiin. Lisäksi elokuvat tarjoavat muun muassa mahdollisuuden eläytyä eri aikakausiin tai tekemään katsotun pohjalta omia elokuvapäiväkirjoja. Erään vastauksen mukaan katsottuista elokuvista käydään keskustelua luokan omilla nettisivuilla, toisen mukaan oppilaat ovat toimineet elokuvan esikatselijoina ja saaneet kirjoittaa ajatuksiaan elokuvan tekijöille.

Vain 3 % vastaajista totesi, ettei oppilaiden kanssa katsottua elokuvaa tarvitse käsitellä vaan pelkkä katsominen riittää.

ELOKUVAKASVATUKSEN OPPIMATERIAALIT

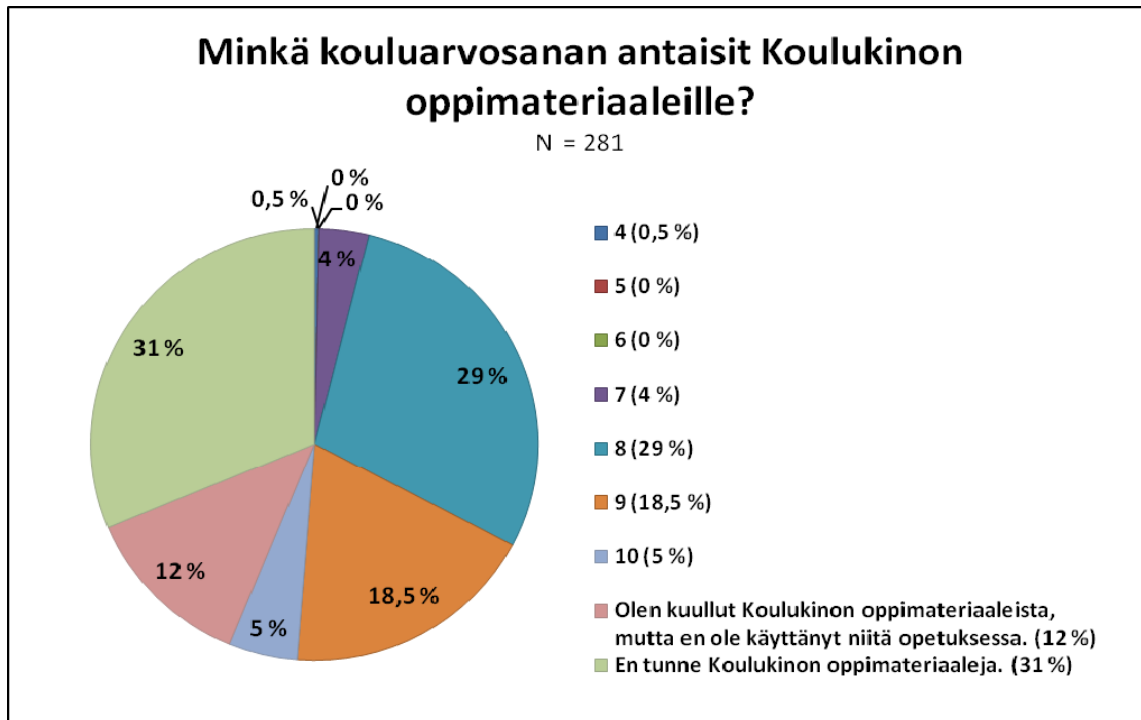
Suurin osa opettajista (44 %) valmistaa omat oppimateriaalit elokuvakasvatuksessa käyttämistään elokuvista. Hieman vajaa kolmasosa (30 %) vastaajista ilmoitti käyttävänsä apunaan Koulukinon oppimateriaaleja. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja.

Vastanneista 10 % ilmoitti käyttävänsä muita lähteitä tai materiaaleja elokuvakasvatustyönsä tukena. Muut materiaalit koostuvat monipuolisista lähteistä; suosituimpia olivat oppikirjat ja niiden sisältämät tehtävät. Lisäksi niin kauno- kuin tietokirjallisuutta käytetään materiaalina elokuvakasvatusta suunniteltaessa ja tehdessä. Internet on myös tärkeä tiedon ja opetustyössä hyödynnettävän materiaalin lähde useille opettajille myös elokuvakasvatuksessa. Muutamat internetiä lähteenä käyttävistä opettajista korosti kiinnostavansa huomiota internetsivujen luotettavuuteen ja pyrkivänsä hyödyntämään vain asiantuntevia sivustoja. Yleisradion palvelut (Opettaja.tv ja Elävä arkisto) esiintyivät vastauksissa elokuvakasvatuksen materiaalilähteinä. Kahdessa opettajaa ilmoitti käyttävänsä elokuvien levittäjiltä saatuja materiaaleja. Lisäksi muutama opettaja kertoi käyttävänsä erilaisista elokuva- ja mediakasvatuksen koulutuksista saamiaan materiaaleja.

Vastaajista 16 % ei varsinaisesti käytä materiaaleja elokuvakasvatustyönsä tukena.

Koulukinon oppimateriaalien arviointia ½

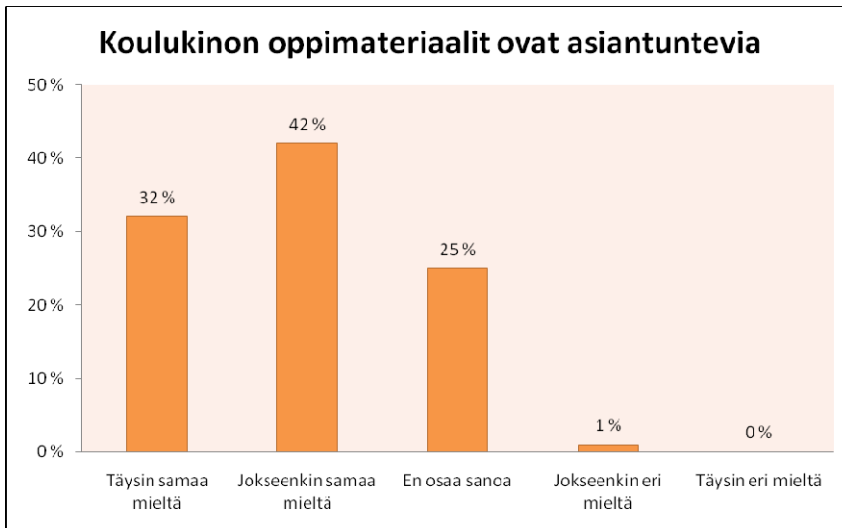
Elokuvaa opetuksessa käyttäviä opettajia pyydettiin arvioimaan Koulukinon tuottamia elokuvakasvatuksen oppimateriaaleja kouluarvosanalla (4–10). Tuloksista voitiin päätellä, että kyselyyn vastanneista elokuvaa opetuksessa käyttävistä opettajista 69 % on käyttänyt Koulukinon oppimateriaaleja tai vähintään kuullut niistä. Koulukinon oppimateriaaleille annettujen arvosanojen keskiarvoksi muodostui 8,4 niiden opettajien vastausten perusteella, jotka olivat käyttäneet yhdistyksen tuottamia materiaaleja tai tutustuneet niihin.

Vastaajista 12 % ilmoitti kuulleensa Koulukinon oppimateriaaleista, muttei ollut käyttänyt niitä opetuksessa. Hieman vajaa kolmasosa (31 %) kyselyyn vastanneista elokuvakasvatusta tekevästä opettajista ei tuntenut Koulukinon materiaaleja.

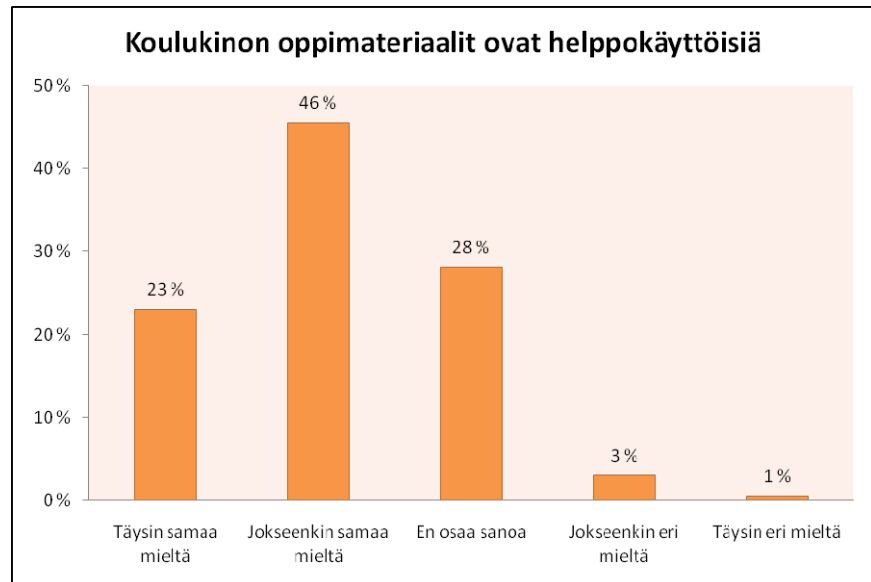
Koulukinon oppimateriaalien arviointia 2/2

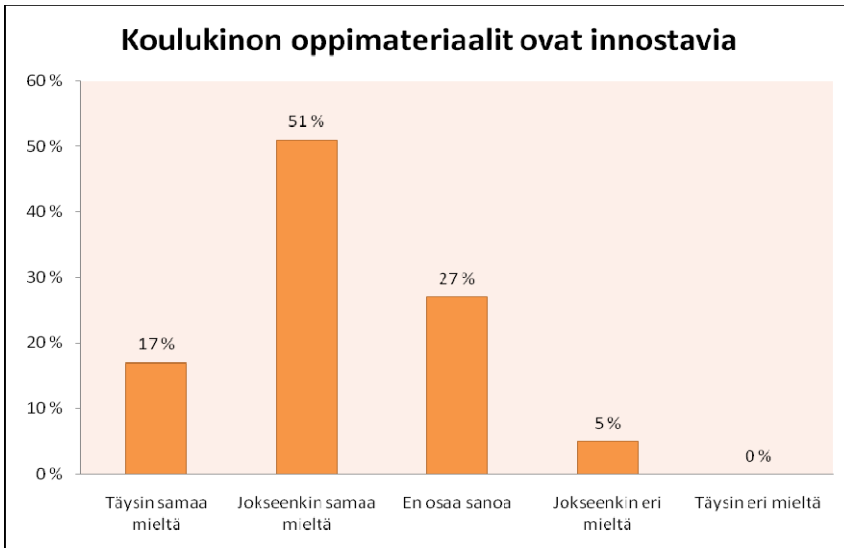
Koulukinon oppimateriaaleja tuntevia opettajia (yhteensä 193 vastaajaa) pyydettiin lisäksi arvioimaan yhdistyksen tuottamia materiaaleja tarkemmin ja ottamaan kantaa materiaalien asiantuntevuutta, helppokäyttöisyyttä, innostavuutta, monipuolisuutta ja hyödyllisyyttä koskeviin väittämiin.

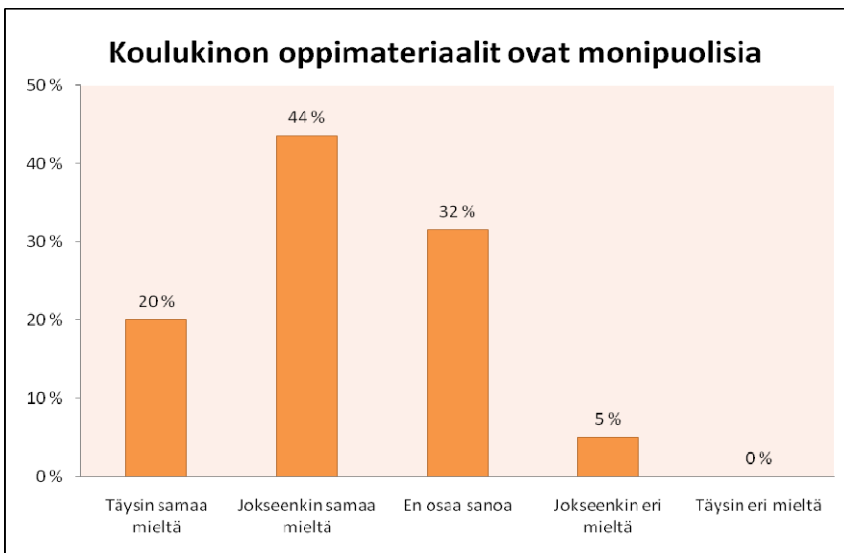
Vastaajista 32 % ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä väitteestä ”Koulukinon oppimateriaalit ovat asiantuntevia”. Suurin osa, 42 % oli väitteestä jokseenkin samaa mieltä. 25 % valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. 1 % vastaajista ilmoitti olevansa väitteestä jokseenkin eri mieltä. Kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä väitteen kanssa.

Vastaajista 23 % ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä väitteestä ”Koulukinon oppimateriaalit ovat helppokäyttöisiä”. Suurin osa, 46 % oli väitteestä jokseenkin samaa mieltä. 28 % valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. 3 % vastaajista ilmoitti olevansa väitteestä jokseenkin eri mieltä. 1 % vastasi olevansa väitteen suhteen täysin eri mieltä.

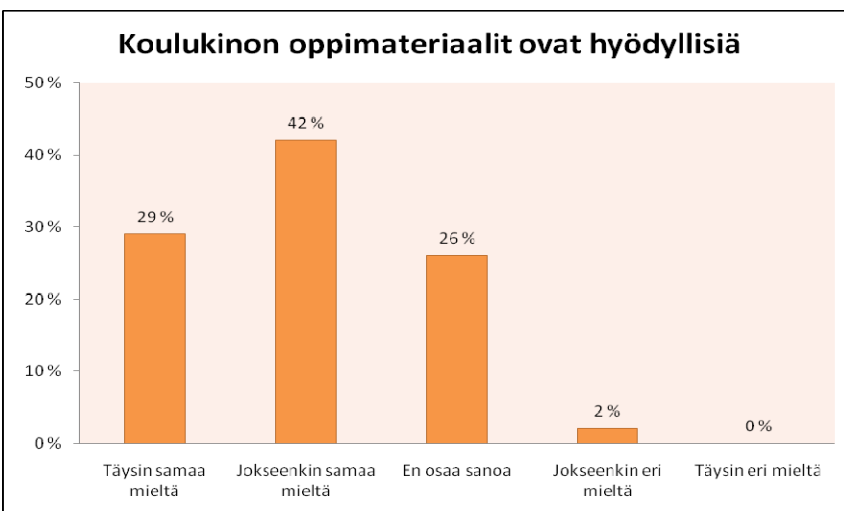

Vastaajista 17 % ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä väitteestä ”Koulukinon oppimateriaalit ovat innostavia”. Yli puolet, 51 % oli väitteestä jokseenkin samaa mieltä. 27 % valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. 5 % vastaajista ilmoitti olevansa väitteestä jokseenkin eri mieltä. Kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä.

Vastaajista viidennes eli 20 % ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä väitteestä ”Koulukinon oppimateriaalit ovat monipuolisia”. Suurin osa, 44 % oli väitteestä jokseenkin samaa mieltä. 32 % valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. 5 % vastaajista ilmoitti olevansa väitteestä jokseenkin eri mieltä. Kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä väitteen kanssa.

Vastaajista 29 % ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä väitteestä ”Koulukinon oppimateriaalit ovat hyödyllisiä”. Suurin osa, 42 % oli väitteestä jokseenkin samaa mieltä. 26 % valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. 2 % vastaajista ilmoitti olevansa väitteestä jokseenkin eri mieltä. Kukaan vastaajista ei ollut täysin eri mieltä.

Kuinka kehittää Koulukinon oppimateriaaleja?

Koulukinon oppimateriaalit tuntevilta vastaajilta (69 % elokuvaa käyttävistä opettajista) kysyttiin lisäksi kuinka yhdistyksen tuottamia oppimateriaaleja voitaisiin kehittää entistä toimivimmiksi. Avoimeen ja vapaaehtoiseen kysymykseen saatiin 65 vastausta.

Pääasiassa Koulukinon tuottamiin materiaaleihin ja niiden sisältöihin tunnuttiin olevan tyytyväisiä, mutta vastaukset sisälsivät myös runsaasti erilaisia ehdotuksia materiaalien parantamiseksi. Opettajat toivoivat muun muassa laajempaa materiaalivalikoimaa sekä helpommin eri oppilasryhmille sovellettavissa olevia tehtäviä, myös erityislapsiin ja -nuoriin toivottiin kiinnitettävän enemmän huomiota oppimateriaaleja suunnitellessa.

Opettajien kommentteja

Monet opettajien vastauksista olivat samansuuntaisia, mutta tämän kysymyksen kohdalla yleisimmin esitetty kehitysehdotus liittyy oppimateriaalien muokattavuuteen. Useat opettajat toivoivat materiaalien olevan entistä helpommin sovellettavissa juuri oman oppilasryhmän opetukseen.

”Kaikkia tehtäviä olemme muokanneet ryhmiimme soveltuviksi. Optimaalisen toimivia tehtäviä on varmasti vaikea tehdä, kun ryhmät ovat niin erilaisia.”

Alakoulun luokanopettaja, Keski-Suomi

”Pienemmille suunnatut elokuvat käyvät myös isommille oppilaille, joten oppimateriaaleja voisi tehdä helpommin eriytettäviksi.”

Alakoulun luokanopettaja, Pohjois-Savo

”Vaikea sanoa, teen aika usein itse materiaalin, koska räätälöin sen tietylle luokalle ja tiettyyn tarpeeseen. Joka luokka on erilainen.”

Alakoulun luokanopettaja, Pohjois-Pohjanmaa

Yleisesti elokuvaan ja elokuvakerrontaan liittyvien oppimateriaalien toteuttaminen nousi esille muutamissa vastauksissa.

”Usein materiaalit käsittelevät elokuvan aihetta, eivät niinkään elokuvaa taiteena tai ilmaisumuotona. Tämä on tietysti vaikeaa, kun esimerkiksi leikkauksiin tai värikerrontaan on vaikea palata luokkatilanteessa, joka saattaa olla monta päivää katsomisen jälkeen.”

Lukion opettaja, jokin muu aine, Uusimaa

”Olen ollut hyvin tyytyväinen tehtäviin. Ehkä yleisiä tehtäviä voisi olla myös. Esimerkiksi miten esitellä miten elokuvia analysoidaan eri tavalla. Nyt tehtävät on ’sidottu’ tiettyyn elokuvaan.

Itse käytän sivustoa kyllä ideapankkina ja käytän tehtäviä sekaisin eri elokuvien kanssa.”

Lukion kuvataiteen opettaja, Etelä-Pohjanmaa

”Vaihtoehtoja pitää olla ja se on ollutkin hyvä. Ehkä vielä enemmän voisi luottaa nuoren medialukutaitoon ja sisällyttää kriittistä ajattelua vahvistavaa tehtävistöä. Pystyykö poimimaan esimerkiksi kohtauksen, jonka saisi kirjoitettuna nettiin ja sitten voisi tarkastella sen toteutusta. Ylipäänsä tehtävät ovat olleet hyviä.”

Yläkoulun äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Etelä-Savo

Osassa vastauksia oppimateriaalien toivottiin olevan vielä helppokäyttöisempiä sekä sisältävän nopeasti ja mahdollisimman vaivattomasti toteutettavissa olevia tehtäviä. Opettajat toivoivat muun muassa valmiita monistepohjia ja muita oppilaille jaettavia tehtäviä. Tämänkaltaiset toiveet liittyvät usein vähäiseen käytössä olevaan aikaan ja opettajan kiireeseen.

”Elokuvan katsominen vie lukiossa paljon aikaa. Koulukinossa voisi olla myös oppimateriaaleja, joiden avulla voisi antaa oppilaille nopeasti perustiedot elokuvasta.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Kanta-Häme

”Ottamalla huomioon rajallinen aika, joka tehtävään voidaan käyttää.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Lappi

Näiden vastausten lisäksi erään opettajan vastauksessa otettiin tässä kohti kantaa koulujen elokuvakasvatuksen ja oppilaiden tasavertaisuuden puolesta seuraavasti:

”Materiaalit ovat jo nyt toimivia, ongelma on itse katsominen, johon pitäisi saada asianmukaiset ja kattavat luvat. Mielellään niin, että luvat eivät jäisi koulujen halun ja rahojen varaan, silloin kaikki oppilaat koulusta riippumatta olisivat tasa-arvoisessa asemassa elokuvakasvatuksen suhteen.”

Yläkoulun kuvataiteen opettaja, Lappi

Toiveita oppimateriaalien aiheista ja teemoista

Avoimeen ja vapaaehtoiseen kysymykseen elokuvakasvatuksen oppimateriaalien aiheista ja teemoista saatiin yhteensä 154 vastausta. Kysymys ”Millaisia teemoja tai aiheita toivoisit elokuvakasvatuksen oppimateriaalien käsittelevän?” esitettiin kaikille opettajille riippumatta siitä, olivatko Kouluinon oppimateriaalit heille tuttuja tai vielä vieraita.

Opettajien toiveet materiaaleissa käsiteltävistä teemoista ja aiheista olivat melko yhdenmukaisia; muutamit aihepiirit nousivat esille useissa vastauksissa. Opettajat kaipaavat elokuvakasvatukseen materiaaleja, jotka avaavat lapsen ja nuoren elämään liittyviä vaikeita ja kipeitäkin aiheita, mutta myös ajankohtaisiin ilmiöihin pureutuminen oppimateriaalin kautta koettiin tärkeäksi. Alla oleviin listoihin on poimittu toivotuimpia teemoja ja aiheita suoraan opettajien vastauksista.

Vastausten perusteella suurin tarve vaikutti olevan seuraavien teemojen käsittelyssä:

- kiusaaminen, ystävyys, toisten huomioiminen ja kunnioittaminen
- lasten ja nuorten elämää ja arkea koskettavat ja ajankohtaiset aiheet; murrosikä, tunteiden käsittely, kasvu ihmisenä, nuoruuden haasteet, ihmissuhteet, päihteet, seksuaalisuus, terveys
- suvaitsevaisuus, eri kulttuurit ja uskonnot, maahanmuutto, erilaisuuden hyväksyminen

Lisäksi toiveissa nousivat selkeästi esille seuraavat teemat:

- elokuva, elokuvahistoria ja -kulttuuri, elokuvan tekeminen, kieli, kerronta, rakenne ja vaikutuskeinot
- etiikka, moraaliset kysymykset, oikean ja väärän pohdinta, valta ja vallankäyttö, yksilön vapaus ja vastuu, yhteiskunnalliset asiat, ihmisyyden, yhteisöllisyys, historia
- ympäristöasiat, ilmastonmuutos, ympäristökasvatus, luonto, ihmisen ja luonnon suhde, luonnonsuojelu, ekologisuus, kestävä kehitys

Erilaisten aiheiden ja teemojen lisäksi opettajat kaipasivat lisäksi oppimateriaaleja, jotka pureutuisivat juuri elokuvaan, sen tekemiseen ja historiaan, kieleen, rakenteeseen, vaikutuskeinoin ja kerrontaan. Osalle vastaajista oli tärkeää käsitellä elokuvaa taiteenlajina, osa mielsi sen mediaksi tai viestinnän välineeksi. Vastauksissa kaivattiin eräänlaista koko elokuvan kattavaa elokuvakasvatuksen materiaalia, joka edellisten teemojen lisäksi käsitelisi tarkemmin elokuvan peruselementit aina ohjauksesta, käsikirjoituksesta ja leikkauksesta näyttelijäntyöhön, musiikkiin ja puuvustukseen saakka. Elokuvakasvatuksen tueksi toivottiin myös elokuvan eri genreihin tai elokuvahistorian keskeisimpiin ohjaajiin keskittyviä materiaaleja. Elokuvan käsittely ja vertailu eri näkökulmista kuten elokuvan tarkastelu esimerkiksi bisneksenä, taiteena tai kulttuurimuotona koettiin olennaiseksi.

Lisäksi muutamit vastaajat toivoivat elokuvakasvatuksen oppimateriaalien linkittyvän entistä paremmin opetussuunnitelmiin. Näissä vastauksissa vedottiin opettajien aikapulaan sekä opetustyön ja sen suunnittelun kiireeseen; oppimateriaalien toivottiin olevan nopeasti ja mahdollisimman vaivattomasti oppituntien sisältöihin mukautettavissa.

Mitä hyvältä elokuvakasvatuksen oppimateriaalilta vaaditaan?

Niille opettajille, joille Koulukinon materiaalit eivät olleet tuttuja (31 % elokuvaa käyttävistä opettajista) esitettiin yleisempi kysymys, minkälainen olisi hyvä elokuvakasvatuksen oppimateriaali. Avoimeen ja vapaaehtoiseen kysymykseen saatiin 57 vastausta.

Hyvänä elokuvakasvatuksen oppimateriaalina pidettiin selkeätä, helppokäyttöistä ja tiivistä kokonaisuutta, joka ei olisi liian valmiiksi pureskeltu. Tärkeänä pidettiin myös materiaalin monipuolisuutta ja opettajan mahdollisuutta muokata materiaalia omalle oppilasryhmälle sopivaksi. Oppimateriaalien tulisi myös soveltua opetussuunnitelmiin ja tukea opettajaa niiden sisältöjen avaamisessa. Tämä koski myös itse elokuvia; toiveena oli, että opettajaa autettaisiin löytämään tarjonnasta elokuvia, jotka linkittyisivät läheisesti opetussuunnitelmiin. Vastauksissa nousi esille myös toive opetukseen soveltuvien elokuvien monipuolisuudesta. Opettajilla vaikutti vastausten perusteella olevan halua haastaa oppilaita katsomaan erilaisia elokuvia, joihin oppilaat eivät välttämättä muuten ole tutustuneet.

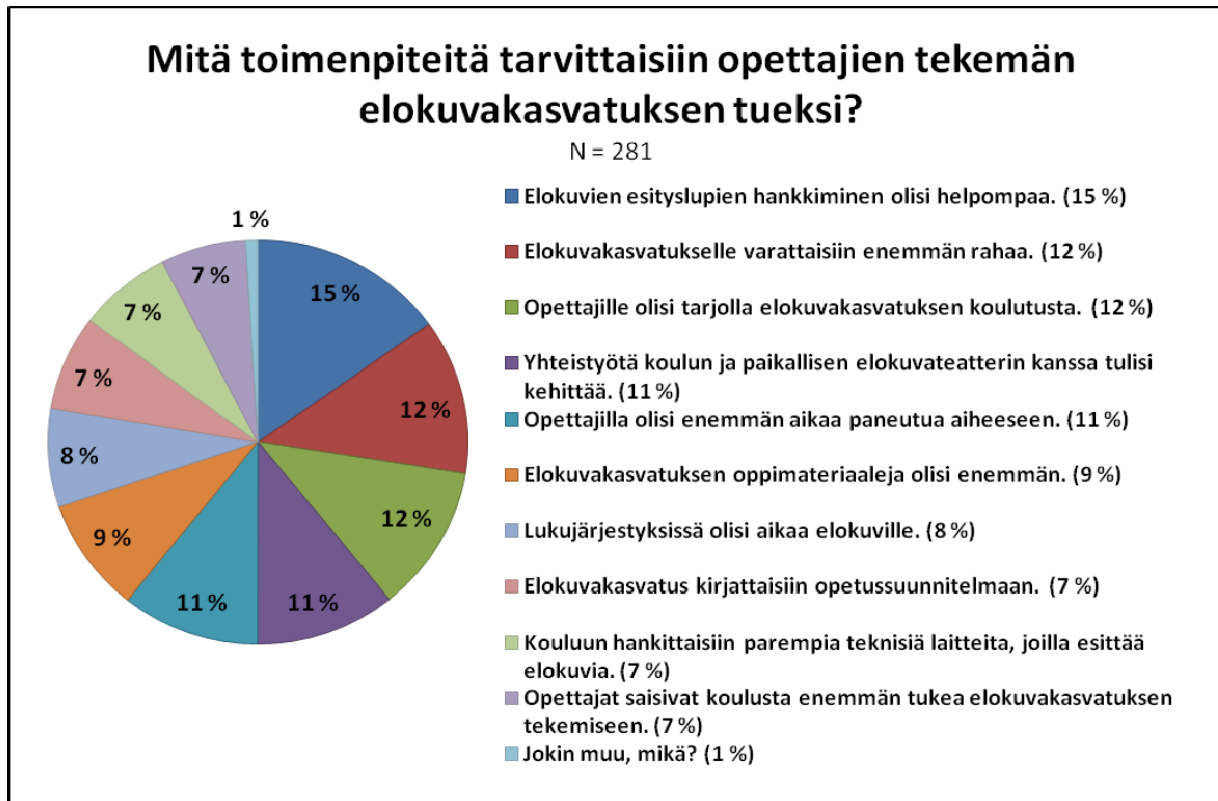
Materiaalien toivottiin sisältävän monipuolisia, oppilaita haastavia, innostavia, motivoivia tehtäviä niin yksin kuin ryhmässäkin työstettäväksi. Oppilaille suunnitelluilta tehtäviltä kaivattiin monipuolisuutta; materiaalien tulisi sisältää niin kirjoitus- kuin pohdintatehtäviä sekä avaimia keskustelun avaamiseen. Lisäksi opettajat kokivat tärkeäksi, että materiaalien teemat olisi poimittu lapsille ja nuorille ajankohtaisista ja heitä koskettavista aiheista. Ikätasojen huomioiminen oppimateriaaleissa koettiin myös olennaiseksi. Vastauksissa kuvailtiin hyvän elokuvakasvatuksen materiaalin herättävän keskustelemaan ennen ja jälkeen elokuvan katselun.

Useimmat opettajat toivoivat myös eräänlaista dvd-koostetta tai muuta audiovisuaalista materiaalia, joka sisältäisi kohtauksia tai pätkiä eri elokuvista. Tällaisen ”clippi-kirjaston” avulla opettaja voisi perehdyttää oppilaita muun muassa elokuvan kieleen ja kerrontaan. Vastauksissa oltiin kiinnostuneita myös esimerkiksi editointiin liittyvään materiaaliin ja kaivattiin vinkkejä ja ohjeita koulussa tehtävien elokuvien toteuttamiseen.

Myös tässä kysymyksessä opettajien vastauksissa nousi esille toive oppimateriaalista, joka keskittyisi nimenomaan elokuvaan ja elokuvakulttuuriin, ei niinkään johonkin tiettyyn teemaan tai erityiseen aiheeseen. Eräässä vastauksessa hyväksi elokuvakasvatuksen oppimateriaaliksi määriteltiin monipuolinen materiaali, joka lähestyisi elokuvaa monesta näkökulmasta esimerkiksi käsittelemällä elokuvaa taiteenlajina, mediana, bisneksenä sekä sen roolista yhteiskunnassa.

TUKEA KOULUJEN ELOKUVAKASVATUKSEEN 1/2

Elokuvaa opetuksessaan hyödyntäviltä opettajilta pyydettiin arvioita siitä, mitkä toimenpiteet tukisivat parhaiten opettajien tekemää elokuvakasvatusta.

Opettajien vastaukset jakautuivat melko tasaisesti tämän kysymyksen kohdalla. Kolmen kärki vastausvaihtoehdoiksi annettujen elokuvakasvatuksen haasteiden ja toimenpide-ehdotusten kesken muodostui opettajien vastauksissa seuraavasti:

1. Elokvien esityslupien hankkiminen olisi helpompaa (15 % vastaajista tätä mieltä).
2. Elokvakasvatukselle varattaisiin enemmän rahaa. (12 %)
3. Opettajille olisi tarjolla elokuvakasvatuksen koulutusta. (12 %)

11 % vastaajista kannatti koulun ja paikallisen elokuvateatterin välisen yhteistyön kehittämistä. Yhtä suuri vastaajajoukko (11 %) arveli koulujen elokuvakasvatuksen kehittyvän, mikäli opettajilla olisi enemmän aikaa paneutua aiheeseen. 9 % toivoi enemmän elokuvakasvatuksen oppimateriaaleja. 8 %:n mukaan koulujen elokuvakasvatustyö helpottuisi, mikäli lukujärjestyksissä olisi enemmän aikaa elokuville. 7 % opettajista kannatti elokuvakasvatuksen kirjaamista opetussuunnitelmaan. Samoin 7 %:n mukaan elokuvakasvatustyötä voisi tukea hankkimalla kouluun parempia teknisiä laitteita, joilla esittää elokuvia. 7 % elokuvaa käyttävistä opettajista kaipasi enemmän tukea omasta koulusta elokuvakasvatustyön tekemiseen.

Vastaajista 1 % valitsi toimenpidevaihtoehdon ”Joku muu”. Näin vastanneista yhteensä 12 opettajaa jätti koulujen elokuvakasvatuksen kehittämistä koskevan vastauksen. Seuraavassa muutamia esimerkkejä näistä vastauksista.

Opettajien kommentteja

”Koulussa elokuvien vastikkeeton esittäminen saisi olla täysin vapaata. Nykyinen lupienhakumenetelmä vie intoa näyttää elokuvia. Koulu voisi näin kasvattaa tulevaa elokuvayleisöä.”

Lukion psykologian ja uskonnon opettaja, Satakunta

”Selkeä työnjako kuvataiteen, äidinkielen ja kirjallisuuden ja muiden aineiden tehtävästä elokuvakasvatuksessa - nyt se ei ole kenenkään. Äidinkielessä aivan liikaa tavaraa, jotta elokuva ehdittäisiin siinä kunnolla ottaa esiin.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Uusimaa

”Paikkakunnallani on kunta jo satsannut paljon elokuvakasvatukseen ja laitteisiin, mutta näin ei ole kaikkialla.”

Lastentarhanopettaja, Lappi

”Pitäisi olla enemmän lapsen maailmaa tukevia, aitoja, hyviä elokuvia, jotka tukisivat opetussuunnitelmaa. Nykyään viihteellisyys ja väkivalta tulevat jo pienten lasten elokuvaan. Lapset katsovat niin paljon vapaa-aikanaan liikkuvaa kuvaa, että he ovat aivan turtuneita, ja haluavat aina vain kovempaa kamaa...”

Alakoulun luokanopettaja, Pohjois-Pohjanmaa

”Olisi mahdollisuus matkustaa elokuvateatteriin katsomaan elokuvia.”

Yläkoulun yhteiskuntaopin ja historian opettaja, Pohjois-Savo

”Enemmän saatavilla olevia elokuvia muillakin kuin englannin kielellä.”

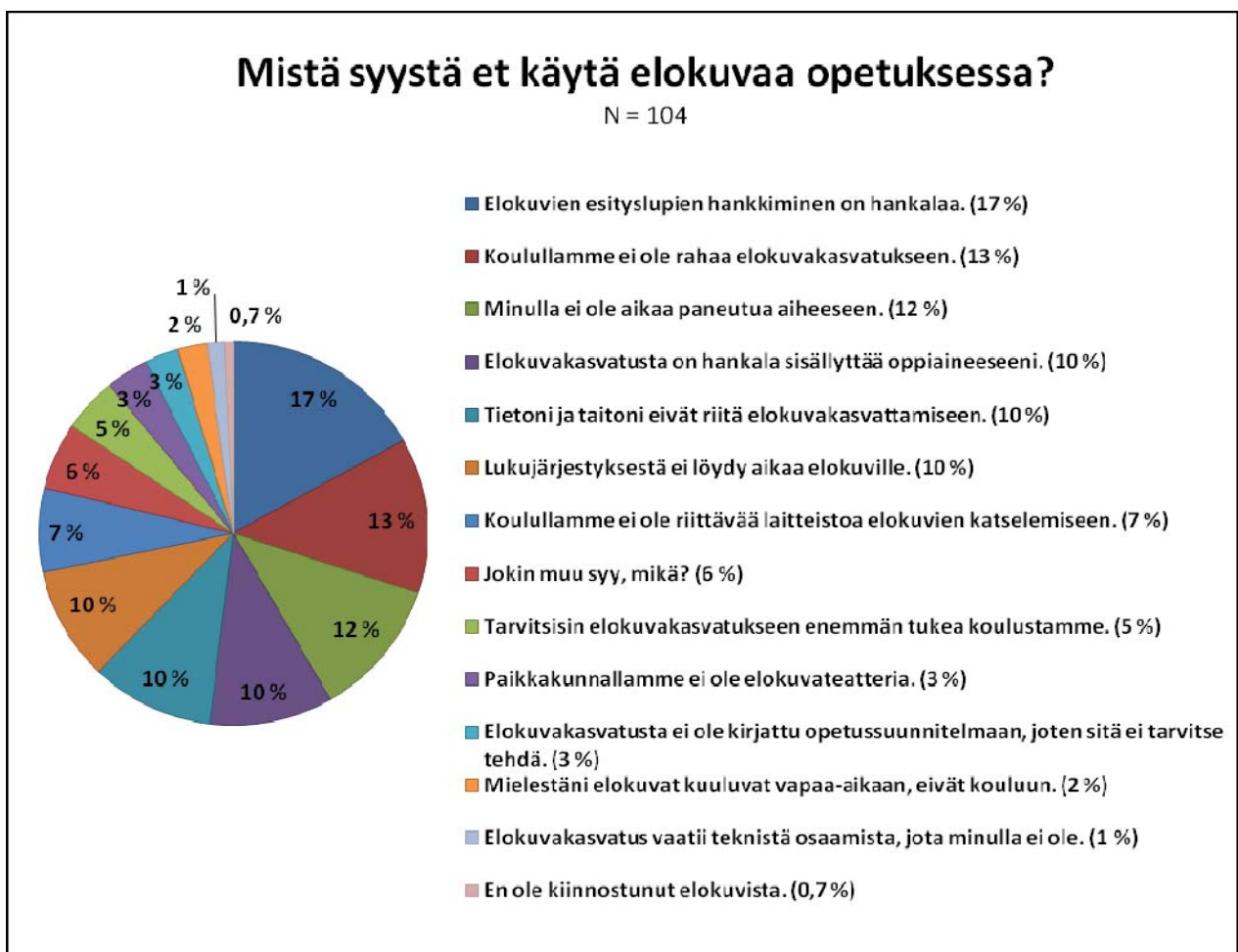
Yläkoulun englannin ja muun vieraan kielen opettaja, Etelä-Karjala

”Myös elokuvan tekemistä lisää kouluihin.”

Lukion opettaja, Jokin muu aine, Uusimaa

TUKEA KOULUJEN ELOKUVAKASVATUKSEEN 2/2

Niiltä opettajilta, jotka eivät olleet käyttäneet elokuvaa opetuksessa, pyydettiin arvioimaan syitä tähän. Kysymyksen vastausvaihtoehdot mukailivat edellä eritellyn, elokuvaa käyttäville opettajille suunnatun kysymyksen vastausvaihtoehtoja. Näin mahdollistuu elokuvaa käyttävien ja ei-käyttävien opettajien näkemysten vertailu kouluissa tehtävän elokuvakasvatustyön haasteista.

Opettajien elokuvakasvatustyötä hankaloittaa kyselystä saatujen tulosten perusteella eniten elokuvan esityslupien hankkiminen, joka suurimmasta osasta vastaajia tuntuu vaikealta. Niistä opettajista, jotka eivät olleet käyttäneet elokuvaa opetuksessa, 17 % kokee esityslupamenetelmän ja lupien hankkimisen hankalaksi.

Koulun elokuvakasvatukseen varattujen määrärahojen vähäisyys tai riittämättömyys sekä opettajien ajanpuute nousevat myös suurimpien, opettajien elokuvakasvatustyötä vaikeuttavien syiden joukkoon. Vastanneista 13 % ilmoitti, ettei omalla koululla ole rahaa elokuvakasvatukseen ja 12 %:lla vastaajista ei ole aikaa paneutua aiheeseen. Aikapula nousee esille myös muussa yhteydessä; 10 % opettajista totesi, ettei lukujärjestyksistä löydy aikaa elokuville.

10 % vastaajista kokee, että elokuvakasvatusta on hankala sisällyttää omaan oppiaineeseen. 5 % tarvitsisi enemmän tukea koulusta, jotta elokuvakasvatusta olisi mahdollista toteuttaa. Vain 3 % opettajista ajatteli, ettei elokuvakasvatusta tarvitse tehdä, siitä syystä ettei sitä olla sisällytetty opetussuunnitelmaan.

Koulujen elokuvakasvatustyön toteutumattomuus ei vaikuta olevan koulujen omasta esitystekniikasta tai sen puutteesta kiinni. 7 % vastaajista vetoaa koulun riittämättömään elokuvien esityslaitteistoon ja vain 1 % opettajista ajattelee elokuvakasvatuksen vaativan teknistä osaamista, joka itseltä puuttuu.

Elokuvaa käyttämättömistä opettajista 3 % ilmoitti, ettei omalla paikkakunnalla ole elokuvateatteria.

Ainoastaan 2 % oli sitä mieltä, että elokuvat eivät kuulu kouluun vaan vapaa-aikaan. 0,7 % vastaajista (käytännössä yksi vastaaja) ilmoitti, ettei tee elokuvakasvatusta siitä syystä ettei ole kiinnostunut elokuvista.

Vastaajista 6 % valitsi kohdan ”jostain muusta syystä”. Tästä joukosta 16 opettajaa kommentoi kokemiaan haasteita elokuvakasvatukselle tai niitä syitä, joiden vuoksi elokuvia ei ole katsottu kouluajalla. Alla olevien kommenttien lisäksi elokuvakasvatusta hankaloittaviksi seikoiksi nousivat rahan puute, lyhyet sijaisuudet sekä tietämättömyys siitä, mistä opetuskäyttöön sopivia elokuvia voisi hankkia.

Opettajien kommentteja

”En ole edes ajatellut, että voisi käyttää alkuoppilaiden kanssa.”

Alakoulun luokanopettaja, Uusimaa

”Luokassani on oppilaita, joiden kotivakaumuksen mukaan elokuvien katsominen ei ole suotavaa.”

Alakoulun luokanopettaja, Kymenlaakso

”Ei edesauta oppiaineen oppimista riittävästi, että siihen olisi tarpeellista käyttää aikaa.”

Yläkoulun maantiedon ja biologian opettaja, Varsinais-Suomi

”Vanhemmat ajattelevat, että opettaja on laiska, kun laittaa elokuvan pyörimään.”

Alakoulun luokanopettaja, Kymenlaakso

”Päiväkodissamme on pelkkä televisio menneiltä vuosilta, ilman digiboxia tai videota.

Diaprojektori on kyllä käytössä ja sillä tavalla ryhmäni lapset pääsevät ’elokuviin’.”

Lastentarhanopettaja, Päijät-Häme

OPETTAJIEN KOMMENTTEJA ELOKUVAKASVATUKSESTA 1/2

Kyselyn päätteeksi opettajia pyydettiin jättämään vapaamuotoisia toiveita, palautetta tai muita kommentteja kyselyyn tai elokuvakasvatukseen liittyen. Kysymys esitettiin molemmille vastaajaryhmille – opettajille, jotka käyttävät elokuvaa kuten myös niille, jotka eivät vielä olleet ottaneet elokuvaa osaksi opetustaan. Seuraavassa käsitellään elokuvaa käyttävien opettajien ajatuksia ja vastauksia, joita tähän vapaaehtoiseen kysymykseen saatiin 63 kappaletta.

Eniten huomiota opettajien kommentteissa keräsivät hankaliksi ja monimutkaisiksi koetut elokuvien esitysoikeuksiin ja lupamenetelmiin liittyvät asiat. Esille nousi myös opettajien kokemus alan käsitteistön monimutkaisuudesta. Mediakasvatus, elokuvakasvatus ja muut näihin aloihin liittyvät käsitteet koettiin hankalaksi hahmottaa, myös yhteydet eri käsitteiden välillä tuntuivat opettajista mutkikkailta. Käsitteiden sekä niiden sisältöjen avaaminen ja selkiyttäminen auttaisi vastausten perusteella opettajia ymmärtämään, mistä mediakasvatuksessa tai elokuvakasvatuksessa on kyse ja hahmottamaan aiempaa paremmin millaista toimintaa eri termeillä tarkoitetaan.

Oheen kootut muutamien opettajien vastaukset toimivat esimerkkeinä niistä yleisimmin vastauksissa esille nousevista seikoista, joiden koettiin haastavan ja hankaloittavan koulussa tehtävää elokuvakasvatusta.

Opettajien kommentteja

Elokuvien esitysoikeudet ja lupamenetelmä

”Lupa-asia pitäisi ehdottomasti ja pian selvittää. Olisi mukava katsoa pätkiä elokuvista esim. jos sopivat tunnin aiheeseen. Samoin olisi kiva näyttää esimerkkipätkä, miten joku asia on teknisesti/taiteellisesti ratkaistu elokuvassa esim. kuvakokojen opettaminen. En ole näyttänyt luokassa pätkäkään, koska luvat eivät ole kunnossa eikä kukaan oikein tunnu edes tietävän, mitä pitäisi tehdä. Luultavasti rahakysymys!”

Alakoulun luokanopettaja, Pirkanmaa

”Lupamaksujen takia joutuu ihan jatkuvasti nipistämään elokuvamateriaalin hyödyntämisestä. Aika ja raha eivät yksinkertaisesti riitä.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Keski-Suomi

”Edistäkää lupamenettelyjen yksinkertaistamista!”

Yläkoulun kuvataiteen opettaja, Lappi

”Elokuvaopetus on parasta silloin, kun voi näyttää katkelmia elokuvista. Tällä hetkellä se on hyvin vaikeaa, kun pitäisi tilata kymmenen luvallista elokuvaa, jotka pitäisi itse katsoa tarkasti, jotta voisi näyttää niitä katkelmia. Dvd- tai internetmateriaali, jossa olisi valmiita katkelmia, olisi pelastus!”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Pohjois-Karjala

Tarve elokuvakasvatusaiheiselle koulutukselle

”Opettajankoulutuksessa voisi olla jo elokuva-aihe.”

Alakoulun luokanopettaja, Lappi

”Toivoisin lisää tilaisuuksia ja tapahtumia. Nettiäkin voisi todennäköisesti hyödyntää paremmin.”

Alakoulun luokanopettaja, Pohjois-Savo

”Kiitos, kun kysytte. Vanha ope on näissä jutuissa ihan noviisi. Elokuvan ylenpalttinen moninaisuus taide- ja kuvamuotona hämmentää. Helmiä on vaikea löytää. Kaikenlaiset asiantuntevat vinkit, pohdinnat ynnä muut kullanarvoisia.”

Lukion psykologian, filosofian ja uskonnon opettaja, Varsinais-Suomi

”Olen itse ollut mediakoulutuksessa, jonka jälkeen toteutimme koulumme toisen kuvaukseen ja editointiin perehtyneen opettajan kanssa elokuvaprojektin. Se on erittäin hyvä keino toteuttaa elokuvakasvatusta osana mediakasvatusta, mutta kylläkin melko työlästä isoissa luokissa. Oppilaat olivat innostuneita ja se paransi luokkahenkeä ja lisäsi koulumotivaatiota. Toivoisin, että mediakasvatus tulisi opettajankoulutuksessa enemmän esille ja että kaikille opettajille järjestettäisiin elokuvakasvatusta.”

Alakoulun luokanopettaja, Pohjois-Savo

”Olisi tosi kiva päästä koulutukseen, jossa saisi kokeilla elokuvan tekoa. Haluaisin yksinkertaisia vinkkejä, joilla saisi kuvakerronnan sujumaan. Kokeilemallakin oppii, mutta se on aika hidasta.”

Alakoulun luokanopettaja, Itä-Uusimaa

Koulujen elokuvakasvatukseen ei löydy resursseja

”Kuntiin säästövuohotuksen vastapainoksi ymmärrystä ja arvostusta siitä, kuinka monen aineen ja aiheen käsittelyyn voi yksi elokuva olla tehokas ja mieliinpainuva.”

Lastentarhanopettaja, Keski-Suomi

”Elokuvien näyttämiseksi koulussa ei pitäisi olla suuria taloudellisia esteitä. Se, että koulu perehdyttää elokuvakulttuuriin toimii aivan takuulla samalla myös markkinointina ja rohkaisee oppilaita kuluttamaan elokuvia enemmän myös vapaa-ajallaan.”

Yläkoulun uskonnon opettaja, Pohjois-Karjala

Muita kommentteja

”Koskien ykkössivun opetusainetta: olen ammatiltani elokuva- ja mediakasvatuksen opettaja. Elokuvakasvatus pysyy marginaalisena ja ”hankalana” ilmiönä niin kauan, kunnes se kirjataan opetussuunnitelmiin ja se resursoidaan asianmukaisesti. Silloinkin vielä vaaditaan selkeitä malleja toteutukseen, koska opettajat ovat usein arkoja toteuttamaan hankkeita, joihin heillä ei ole koulutusta. Järjestöt (Koulukino, Metka jne.) paikkaavat koulujen puutteita, mutta nekään eivät pysty ihmeisiin.”

Lukion opettaja, Jokin muu aine, Uusimaa

”Olisihan se hienoa, jos vaikka perusopetuksen yläluokille tulisi edes yksi visuaalisen kerronnan (kuva, elokuva) kurssi! Se palvelisi sekä mediakasvatusta, kansalaiskasvatusta tässä läpivisualisoituneessa kulttuurissamme että myös tarjoaisi mahdollisuuksia kokonaisvaltaiseen, tunnelmaisuusakin liikuttavaan opetukseen ja kasvatukseen.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Uusimaa

”Toiveissa olisi saada lisää elokuvaesityksiä helposti koulujen saataville! Olisi mukava saada myös kouluihin elokuvia ja asiantuntijaväkeä tukemaan elokuvakasvatusta.”

Alakoulun luokanopettaja, Uusimaa

”Elokvien katseluun pitäisi voida opettaa enemmän. Sitä ei kuitenkaan voi opettaa ilman katseltavaa elokuvaa. On selvää, ettei yksittäinen opettaja saa mitenkään läpi sitä, että oppilaille hankittaisiin esityslupa Teostolta, vaikka maksu onkin vain 2-3 euroa per opiskelija. Olisikin hienoa, että jotkin opetukselliset elokuvat voisi näyttää koulussa. Äidinkielessä olisi kiva näyttää esimerkiksi Aleksis Kiven elämä -elokuva. Nyt annan elokuvan katselun monesti kotitehtäväksi, ja sitten tunnilla käsitellään... Elokuviin pääsemme kerran lukuvuodessa yhden ryhmän kanssa. Koulussa pitäisi voida näyttää elokuvia ilman maksuja, vaikka elokuvantekijöiden työtä kunnioitankin. Ei nykykoulussa (ainakaan lukiossa) kuitenkaan ole aikaa näyttää elokuvia huvikseen, vaan aina niissä on jokin opetuksellinen tarkoitus. Etenkin suomalaiset elokuvat voisivat olla ilmaisesti näytettäviä, tai edes yksi tai kaksi vuodessa. Parhaimmillaan elokuvien esittäminen koulussa tuottaa kotimaisille elokuville uusia katsojia ja maksajia. Nuori harvemmin valitsee kotimaista elokuvaa, jollei se ole todella paljon ennakkomarkkinoitu. Kouluopetuksessa voisi kasvattaa nuoria arvostamaan kotimaisia elokuvia.”

Lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, Pirkanmaa

”Erityisesti kotimaisten, jo teatteri- ja dvd-levityksessä olleiden lastenelokuvien esityslupia tulisi olla tarjolla enemmän koulukäyttöön. Useimmilla kouluilla on hyvät laitteet (videotykit ja dvd-soittimet) riittävän laadukkaaseen esittämiseen, joten teatterikäynnit eivät sinällään ole välttämättömiä. Tiedottamista voi tietysti aina parantaa. Ainakin itselleni on epäselvää, voiko koululle kenties jostain ostaa kotimaisia ja ulkomaisia lastenelokuvia, joihin sisältyisi lupa käyttää niitä kouluopetuksessa.

Alakoulun luokanopettaja, Pohjois-Savo

”Kiitos tähänastisesta! Taistelu sokerikuorutettua humppaa vastaan jatkuu!”

Alakoulun luokanopettaja, Pirkanmaa

OPETTAJIEN KOMMENTTEJA ELOKUVAKASVATUKSESTA 2/2

Opettajilta, joille elokuvan käyttö opetuksessa ei vielä ollut tuttua, saatiin palautetta, toiveita ja muita kommentteja kyselyyn tai elokuvakasvatukseen liittyen yhteensä 16 vastauksen verran. Monissa kommentteissa on havaittavissa kiinnostusta tai halua elokuvakasvatukseen ja elokuvan käyttöön kouluissa, mutta osasta elokuvakasvatus tuntuu silti jokseenkin hankalalta toteuttaa tai sisällyttää osaksi omaa oppiainetta. Esimerkkeiksi nostetuissa kommentteissa tiivistyvät vastauksissa useimmin esiintyneet, opettajien näkökulmasta elokuvakasvatustyötä eniten haastavat tekijät.

”Olisi hyvä, jos opetuskäyttöön soveltuvista elokuvista saisi luettelon. Siinä voisi olla mm. sisältökuvaus, suositukset luokka-asteista ja viittaukset sopiviin oppiaineiden asiayhteyksiin. Vihjeet ja käyttövinkit olisivat myös tervetulleita, koska ainakaan minä en ole saanut minkäänlaista koulutusta tai kurssitusta elokuvan käyttöön opetuksessa. Kaupungin sivistystoimen pitäisi hoidella lupa-asiat kuntoon. Olen kovasti kiinnostunut elokuvan käytöstä opetuksessa.”

Alakoulun luokanopettaja, Kymenlaakso

”Jos opettaa alkuopetuksessa lukemista ja kirjoittamista sekä matematiikan alkeita, ei mielestäni elokuva ole kovinkaan mahdollinen. Uskonossa, historiassa, musiikissa ja kuvaamataidossa olen elokuvaa käyttänyt ylemmillä luokilla.”

Alakoulun luokanopettaja, Etelä-Karjala

”Koska paikkakunnallamme ei ole elokuvateatteria, on lähes mahdoton toteuttaa opetusta. Voisiko elokuvia saada vuokrattua koululle koko koulun katsottavaksi?”

Alakoulun luokanopettaja, Itä-Uusimaa

”Englannin kursseilla olisi kiva näyttää pätkiä aiheeseen sopivista elokuvista, mutta jos luvan saaminen on niin vaikeata, kaatuu se siihen.”

Lukion englannin opettaja, Lappi

”Ei ole tietoa mitkä elokuvat sopisivat opettaviin aineisiini. ”

Lukion matematiikan opettaja, Pohjois-Pohjanmaa

”Tästä aiheesta kaipaisi enemmän koulutusta.”

Alakoulun luokanopettaja, Uusimaa

”Haluaisin helppoja vinkkejä ja vihjeitä sopivista elokuvista opettamalleni kohderyhmälle.”

Alakoulun luokanopettaja, Uusimaa

”Lisää informaatiota ja koulutusta elokuvien käyttämisestä opetuksessa. Mistä saa opetuselokuvia, paljonko ne maksavat... ”

Alakoulun luokanopettaja ja kuvataiteen opettaja, Lappi

”Tehkää yksinkertainen lista, jossa on ensin mainittu elokuvan nimi ja sitten oppiaineet ja erilaiset aiheet, joiden käsittelyssä elokuvasta olisi hyötyä. Vai onko sellainen lista jo olemassa?”

Yläkoulun opettaja, Jokin muu aine, Lappi

LOPUKSI

Yhteenvedoa ja johtopäätöksiä

Koulukino ry:n opettajien elokuvakasvatuskyselyn kautta saatiin runsaasti arvokasta ja tärkeää tietoa koulujen elokuvakasvatuksesta. Opettajat eri kouluasteilta ovat elokuvakasvattajina avainasemassa ja kouluissa tehtävä elokuvakasvatus on merkittävää ja tukemisen arvoista työtä. Koulujen ja opettajien tekemällä elokuvakasvatuksella on tärkeä osa muun muassa lasten ja nuorten mediataitojen kehittämisessä. Ottamalla elokuvaa mukaan opetukseen voidaan varmasti myötävaikuttaa myös tulevaisuuden elokuvien katsojien ja miksei myös tekijöiden kehittämiseen. Samalla lienee mahdollista kasvattaa lapsia ja nuoria arvostamaan erityisesti kotimaista elokuvaa.

Koulujen elokuvakasvatus tarvitsee kuitenkin edelleen tukea ja opettajien elokuvakasvatustyö sitä edistäviä ja auttavia toimenpiteitä. Kyselyn kautta saatiin opettajien omiin kokemuksiin ja ajatuksiin perustuvaa tärkeää näkemystä elokuvakasvatuksen asemasta ja sen toteuttamisen haasteista ja mahdollisuuksista koulumaailmassa.

Alla yhteenvedona muutamia keskeisimpiä havaintoja kyselyn tuloksista.

Elokvakasvatus kuuluu kouluun

Jo se, että kyselyyn vastanneista 385 opettajasta 73 % kertoo käyttävänsä elokuvaa opetuksessa, toimii oivana osoituksena siitä, että elävät kuvat ovat osa koulun arkea. Elokuvien käyttö osana opetusta kiinnostaa eri kouluasteiden ja oppiaineiden opettajia, vaikka elokuvien katsominen oppilaiden kanssa ei vielä olisikaan opettajalle tuttua toimintaa.

Esityslupakäytännöt hämmentävät

Vaikka jo noin 60 % tähän kyselyyn osallistuneista elokuvaa käyttävistä opettajista tai heidän kouluistaan esittää elokuvia luvan kanssa, vaikuttaa esityslupien hankkiminen vielä opettajan vinkkelistä hankalalta. Opettajat tuntevat kaipaavan yksinkertaisempia lupakäytäntöjä. Epätietoisuutta tuntuu olevan muun muassa siinä, millainen esittäminen on laillista ja millainen laitonta, mistä koulut voivat hankkia lupia ja mitä elokuvia ne kattavat. Esityslupiin liittyvän tiedotustyön jatkaminen kasvattaisi lupien tunnettuutta entisestään. On kuitenkin myös kiinnostavaa, että osa kyselyyn vastanneista opettajista kertoi, ettei käytä elokuvia sen vuoksi, koska ei nimenomaan halua näyttää niitä oppilaille ilman tarvittavaa esityslupaa.

Rahanpuute painaa myös koulujen elokuvakasvatuksessa

Moni kyselyyn vastanneista opettajista nostaa rahan ja sen puutteen kouluajalla tapahtuvaa elokuvien esittämistä, elokuvateatterissa käymistä ja muuta elokuvakasvatusta hankaloittavaksi ja estäväksi seikaksi. Moni opettaja muun muassa veisi oppilaitaan mielellään elokuvateatteriin, mutta koulun määrärahat eivät monessa tapauksessa riitä tällaiseen toimintaan. Määrärahojen vähyyden vuoksi moni opettaja toivoisi ainakin kotimaisten elokuvien esittämisen olevan maksutonta opetuskäytössä, vaikka moni ymmärtääkin asian tekijänoikeudellisen puolen. Opettajat puoltavat kotimaisten elokuvien ilmaista esittämistä kouluajalla muun muassa siksi, että näin olisi mahdollista kasvattaa lapsista ja nuorista kotimaisten elokuvien katsojia ja kuluttajia. Osa kyselyyn vastanneista opettajista peräänkuuluttaa myös kuntien ja kaupunkien vastuuta elokuvakasvatuksen rahoittamisesta.

Opettaja tarvitsee elokuvakasvatuksen työkaluja

Vain harva kyselyyn vastanneista ja elokuvaa opetuksessa käyttävistä opettajista tyytyy pelkkään katsomiseen. Vastausten perusteella opettaja kaipaa elokuvakasvatustyönsä tueksi materiaalia ja vinkkejä elokuvien käsittelyyn oppilaiden kanssa. Erästä kyselyyn osallistunutta lukion opettajaa mukaillen *”nykykoulussa ei kuitenkaan ole aikaa näyttää elokuvia huvikseen, vaan aina niissä on jokin opetuksellinen tarkoitus”*. Kiire tuntuu olevan läsnä myös opettajan ja koulun arjessa; elokuvakasvatuksen suunnitteluun ja perehtymiseen ei välttämättä jää muulta opetustyöltä paljoa aikaa. Siksi opettaja tarvitsee asiantuntevaa tukea, käytännön neuvoja ja osaavaa ohjausta elokuvakasvatustyötä helpottamaan. Näin koulujen elokuvakasvatus voisi toteutua koulun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla ilman, että se jää aikapulan jalkoihin.

Elokuva syventää opetettavaa asiaa, mutta myös sukellusta itse elokuvaan kaivataan

Opetussuunnitelmien sisältämien aiheiden ja teemojen käsittely koetaan koulujen elokuvakasvatuksessa olennaiseksi, mutta kyselyyn vastanneet opettajat kaipasivat elokuvakasvatuksen materiaaleilta myös itse elokuvien ja elokuvakulttuurin avaamista ja käsittelyä.

Enemmän tietoa...

Kyselyyn vastanneiden opettajien palautteissa nousee paikoin myös esille toiveita sellaisista elokuvakasvatukseen liittyvistä asioista ja palveluista, jotka ovat jo olemassa. Tiedotustyötä tulee siis jatkaa ja tehostaa, jotta olemassa olevat käytännöt sekä materiaalit ja tarjolla olevat mahdollisuudet ja elokuvakasvatuksen apuvälineet tulevat kouluille tutummiksi.

...ja elokuvakasvatuksen koulutusta

Monien opettajien vastauksissa kaivattiin lisää elokuvakasvatuksen koulutustilaisuuksia ja -tapahtumia eri kouluasteiden opettajille. Muutama opettaja tarkensi haluavansa elokuvan tekemiseen liittyvää koulutusta, osa taas kaipasi neuvoja elokuvien käsittelyyn koulussa. Vastauksissa toivottiin myös, että jo yliopistojen opettajankoulutuksessa olisi mukana elokuvakasvatukseen liittyviä opintoja.

Koulun elokuvakasvatuksen vastualueet selkeämmiksi

Elokuvakasvatuksen asema opetussuunnitelmissa ja opetustyössä askarrutti osaa kyselyyn vastanneista opettajista. Vastauksissa toivottiin, että kouluissa tehtävän elokuvakasvatuksen työnjako ja eri oppiaineiden vastualueet olisivat nykyistä käytäntöä johdonmukaisemmin ja selkeämmin jaettuina.

Liitteet

Liite 1. Kyselyn saatekirje

Hyvä opettaja,

Tämän kyselyn myötä sinulle tarjoutuu mahdollisuus ottaa kantaa elokuvakasvatuksen ajankohtaisiin kysymyksiin. Osallistumalla autat elokuva-alan toimijoita kehittämään elokuvakasvatusta koulujen, opettajien ja oppilaiden kannalta parhaaseen mahdolliseen suuntaan. Vastauksesi on arvokas, vaikkeet vielä olisikaan käyttänyt elokuvaa opetuksessa.

Tavoitteena on selvittää opettajien näkemyksiä elokuvien esittämisestä osana opetusta. Samalla pyritään kartoittamaan kouluissa toteutettavaa elokuvakasvatusta ja keräämään palautetta kouluille suunnatuista oppimateriaaleista.

Kyselyyn osallistutaan anonymisti ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Aikaa vastaamiseen kuluu vain noin 10 minuuttia. Kyselyn linkkiä voit vapaasti välittää muille opettajille ja kouluille. Kysely sulkeutuu 31.8.2009.

Kyselyn toteuttaa Koulukino ry yhteistyössä Suomen elokuvasäätiön kanssa.

Lisätietoja:

Koulukinon toiminnanjohtaja
Outi Freese
outi.freese@koulukino.fi

Projektisuunnittelija
Rauna Rahja
rauna.rahja@koulukino.fi
p. 09 622 5520

Koulukino ry on valtakunnallinen
opetusministeriön rahoittama
elokuvakasvatusyhdistys, joka tuottaa
oppimateriaaleja teatterilevityksessä oleviin
elokuviin.
www.koulukino.fi

Suomen elokuvasäätiön tehtävänä on tukea ja
kehittää kotimaista elokuvatuotantoa ja
elokuvien levittämistä ja esittämistä.
www.ses.fi

Liite 2. Opettajien elokuvakasvatuskysely.

1. TAUSTATIEDOT

1. Vastaajan sukupuoli

Nainen

Mies

2. Vastaajan ikä

20 – 29

30 – 39

40 – 49

50 tai yli

3. Millä kouluasteella opetat?

Varhaiskasvatuksessa

Alakoulussa

Yläkoulussa

Lukiossa

Ammatillisessa oppilaitoksessa

Muu

4. Mitä ainetta opetat?

Voit valita useita.

Ei koske minua

Lastentarhanopettaja

Luokanopettaja

Äidinkieli ja kirjallisuus

Ruotsi

Englanti

Muu vieras kieli

Matematiikka

Fysiikka

Kemia

Biologia

Maantiede

Uskonto

Elämänkatsomustieto

Filosofia

Historia

Yhteiskuntaoppi

Psykologia

Musiikki

Kuvataide

Tekstiilityö / tekninen työ

Liikunta

Terveystieto

Kotitalous

Jokin muu aine

5. Missä koulunne sijaitsee?

Ahvenanmaa

Etelä-Karjala

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Savo

Itä-Uusimaa

Kainuu

Kanta-Häme

Keski-Pohjanmaa

Keski-Suomi

Kymenlaakso

Lappi

Pirkanmaa

Pohjanmaa

Pohjois-Karjala

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Savo

Päijät-Häme

Satakunta

Uusimaa

Varsinais-Suomi

2. ELOKUVA OPETUKSESSA

6. Käytätkö elokuvaa opetuksessa?

Kyllä

Ei

(”Kyllä” vastanneet, vastaavat kysymyksiin 7–21. ”Ei” vastanneet, vastaavat kysymyksiin 22–24.)

3. ELOKUVIEN KATSELU

7. Missä katsotte elokuvia?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Elokuvateatterissa

Luokkahuoneessa

Koulun auditoriossa, juhlasalissa tms.

Jossain muualla, missä? (avoin)

Sovimme, että oppilaat katsovat käsiteltävän elokuvan kouluajan ulkopuolella.

7. A) Mitä mieltä olet elokuvateatterissa käymisestä oppilasryhmien kanssa?

(avoin, vapaaehtoinen)

7. B) Mistä syystä ette ole käyneet oppilaiden kanssa elokuvateatterissa?

(avoin, vapaaehtoinen)

8. Minkälaisia elokuvia pääasiassa katsotte?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Kotimaista fiktiota

Eurooppalaista fiktiota

Amerikkalaista fiktiota

Ulkoeurooppalaista fiktiota

Dokumentteja

Lyhytelokuvia

Animaatioita

Oppilaiden itse tekemiä elokuvia

9. Millä perusteella valitsette opetuksessa käyttämänne elokuvat?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Valintaperusteena on elokuvan ajankohtaisuus.

Valintaperusteena on elokuvan sisältö.

Käytän usein samoja elokuvia oppimateriaaleina oppitunnin aiheen mukaan.

Koulumme rehtori valitsee elokuvat.

Valitsemme elokuvat yhdessä oppilaiden kanssa.

Oppilaat valitsevat katsottavat elokuvat.

Valitsen elokuvat Koulukinon oppimateriaalien perusteella.

Jollain muulla perusteella, millä? (avoin)

10. Mistä olette hankkineet koulussa katsomienne elokuvien esitysluvan?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Tuotos ry:ltä (lupa opetuskäyttöön kotimaisille elokuville).

M&M Viihdepalvelusta (koulujen elokuvalisenssi).

Suomen Elokvakontaktilta (vuokratut elokuvat sisältävät julkisen esitysoikeuden).

Elokuvan tuottajalta tai levittäjältä.

Joltain muulta taholta, miltä? (avoin)

Katsomme elokuvia vain elokuvateatterissa.

Elokuville ei ole hankittu esitysluvan.

En tiennyt, että elokuvien esittäminen vaatii esitysluvan.

En osaa sanoa.

11. Miksi käytät elokuvaa opetuksessa?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Elokuva toimii oman aineeni oppitunnin oppimateriaalina.

Tutustutan oppilaita elokuvakulttuuriin.

Elokuva tarjoaa ajankohtaisia keskustelun aiheita.

Perehdytän oppilaita elokuvan kieleen ja kerrontaan.

Elokuva motivoi oppilaita koulutyöhön.

Opetan oppilaille medialukutaitoa.

Kannustan oppilaita omien elokuvien tekemiseen.

Näytän elokuvia rentouttavana vastapainona koulutyölle.

Elokuva on osa Viestintä ja mediataito / Viestintä- ja mediaosaaminen -aihekokonaisuutta.

Elokuva kuuluu opetussuunnitelmaan.

Jokin muu syy, mikä? (avoin)

4. ELOKUVIEN KÄSITTELY

12. Miten käsittelet elokuvia oppilaiden kanssa?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Keskustelemalla oppilaiden kanssa katsottavasta elokuvasta.

Teettämällä oppilailla tehtäviä tai harjoituksia.

Mielestäni pelkkä elokuvien katsominen riittää.

Jollain muulla tavalla, millä? (avoin)

13. Mitä oppimateriaaleja käytät elokuvakasvatustyön tukena?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Koulukinon oppimateriaaleja.

Muita valmiita materiaaleja. Mitä? (avoin)

Valmistan elokuvista omat oppimateriaalini.

En varsinaisesti käytä materiaaleja.

14. Minkä kouluarvosanan antaisit Koulukinon oppimateriaaleille?

Valitse yksi.

- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Olen kuullut Koulukinon oppimateriaaleista, mutta en ole käyttänyt niitä opetuksessa.

En tunne Koulukinon oppimateriaaleja.

15. Miten arvioisit Koulukinon oppimateriaaleja?

Koulukinon oppimateriaalit ovat...

a) asiantuntevia

Täysin samaa mieltä – Jokseenkin samaa mieltä – En osaa sanoa – Jokseenkin eri mieltä – Täysin eri mieltä

b) helppokäyttöisiä

Täysin samaa mieltä – Jokseenkin samaa mieltä – En osaa sanoa – Jokseenkin eri mieltä – Täysin eri mieltä

c) innostavia

Täysin samaa mieltä – Jokseenkin samaa mieltä – En osaa sanoa – Jokseenkin eri mieltä – Täysin eri mieltä

d) monipuolisia

Täysin samaa mieltä – Jokseenkin samaa mieltä – En osaa sanoa – Jokseenkin eri mieltä – Täysin eri mieltä

e) hyödyllisiä

Täysin samaa mieltä – Jokseenkin samaa mieltä – En osaa sanoa – Jokseenkin eri mieltä – Täysin eri mieltä

16. A) Miten Koulukinon oppimateriaaleja voitaisiin mielestäsi kehittää entistä toimivimmiksi?

(avoin, vapaaehtoinen)

16. B) Minkälainen olisi mielestäsi hyvä elokuvakasvatuksen oppimateriaali?

(avoin, vapaaehtoinen)

17. Millaisia teemoja tai aiheita toivoisit elokuvakasvatuksen oppimateriaalien käsittelevän?

(avoin, vapaaehtoinen)

5. NÄKEMYKSIÄ ELOKUVAKASVATUKSESTA

18. Kuinka tärkeänä pidät kouluissa tehtävää elokuvakasvatusta?

Hyvin tärkeänä – Jokseenkin tärkeänä – En osaa sanoa – En kovin tärkeänä – En lainkaan tärkeänä

19. Onko elokuvakasvatuksen toteuttaminen mielestäsi helppoa?

Hyvin helppoa – Melko helppoa – En osaa sanoa – Melko vaikeaa – Hyvin vaikeaa

20. Mitä toimenpiteitä mielestäsi tarvittaisiin opettajien tekemän elokuvakasvatuksen tueksi?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Elokuvakasvatukselle varattaisiin enemmän rahaa.

Lukujärjestyksissä olisi aikaa elokuville.

Opettajilla olisi enemmän aikaa paneutua aiheeseen.

Elokuvakasvatus kirjattaisiin opetussuunnitelmaan.

Elokvien esityslupien hankkiminen olisi helpompaa.

Kouluun hankittaisiin parempia teknisiä laitteita, joilla esittää elokuvia.

Opettajat saisivat koulusta enemmän tukea elokuvakasvatuksen tekemiseen.

Elokuvakasvatuksen oppimateriaaleja olisi enemmän.

Opettajille olisi tarjolla elokuvakasvatuksen koulutusta.

Yhteistyötä koulun ja paikallisen elokuvateatterin kanssa tulisi kehittää.

Jokin muu, mikä? (avoin)

21. Alla olevaan kenttään voit jättää toiveita, palautetta tai muita kommentteja tähän kyselyyn tai elokuvakasvatukseen liittyen.

(avoin, vapaaehtoinen)

3. NÄKEMYKSIÄ ELOKUVAKASVATUKSESTA

22. Mistä syystä et käytä elokuvaa opetuksessa?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

Koulullamme ei ole rahaa elokuvakasvatukselle.

Lukujärjestyksestä ei löydy aikaa elokuville.

Minulla ei ole aikaa paneutua aiheeseen.

Elokuvakasvatusta ei ole kirjattu opetussuunnitelmaan, joten sitä ei tarvitse tehdä.

Elokvien esityslupien hankkiminen on hankalaa.

Elokuvakasvatusta on hankala sisällyttää oppiaineeseen.

Mielestäni elokuvat kuuluvat vapaa-aikaan, eivät kouluun.

Tietoni ja taitoni eivät riitä elokuvakasvattamiseen.

Elokuvakasvatus vaatii teknistä osaamista, jota minulla ei ole.

Koulullamme ei ole riittävää laitteistoa elokuvien katselemiseen.

Tarvitsisin elokuvakasvatukseen enemmän tukea koulustamme.

Paikkakunnallamme ei ole elokuvateatteria.

En ole kiinnostunut elokuvista.

Jokin muu syy, mikä? (avoin)

23. Olisiko sinulla halua tai kiinnostusta käyttää elokuvaa opetuksessa?

Kyllä

Ei

24. Alla olevaan kenttään voit halutessasi jättää toiveita, palautetta tai muita kommentteja tähän kyselyyn tai elokuvakasvatukseen liittyen.

(avoin, vapaaehtoinen)